

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 1/2024

Cena \$ 2.50

JANUARY 2024

Madona Zbraslavská

Jako drahokamy jsou po celé naší vlasti rozesety chrámy Panny Marie a jako vzácné perly mnohé z nich zdobí obrazy Madony – Matky Boží. Ty nejznámější jsou Madona Svatovítská, Madona Vyšehradská a Madona Rynecká z Prahy a další Madona Roudnická, Madona z Veveří, Madona Vyšebrodská, Madona Zlatokorunská a mnohé jiné. Byly namalovány mistry doby gotické, o níž se mluví jako době „největšího vzepětí lidského ducha k Bohu,“ ve 14. století. Tyto obrazy svědčí o hluboké úctě a lásce našich předků k Panně Marii, Matce Ježíše Krista a také matce nás lidí a matce církve. Utíkáme se k ní jako k naší ochránkyni a pomocnici a přímělkyni u Boha a průvodkyni slzavým údolím našeho života.

Dnes máme před očima na titulní straně našeho měsíčníku Madonu Zbraslavskou. Její obraz pochází z kostela svatého Jakuba Většího na Zbraslavi, která je dnes na jihozápadě součástí hlavního města Prahy a nachází se nedaleko soutoku řek Vltavy a Berounky. Kostel sv. Jakuba patřil dříve k areálu Zbraslavského kláštera, který zde roku 1291 založil pro cisterciácký řád český král Václav II. Nový klášter byl také plánován jako královská nekropole a Václav II. zde byl také jako první v roce 1305 pochován. Po předčasně smrti jeho následníka Václava III. (byl zavražděn v Olomouci 1306, pochován byl na Zbraslavi 1326) se velkou podporovatelkou zbraslavského kláštera stala jeho sestra Eliška Přemyslovna, manželka Jana Lucemburského a matka budoucího císaře Karla VI. Také ona zde byla po smrti (r. 1330) pochována, podobně jako tři její předčasně zemřelé děti a další členové přemyslovského rodu. Nová vládnoucí dynastie přenesla královské pohřebiště do katedrály sv. Víta a dobu rozkvětu kláštera vystřídal úpadek a zkáza. Zle jej poničili r. 1420 husité. Své stopy zde zanechalo i švédské vojsko za třicetileté války. Po jejím skončení začal klášter znovu prosperovat a roku 1654 byl vysvěcen nově postavený opatský kostel sv. Jakuba. Klášter byl zrušen Josefem II. v roce 1785 a kostel sv. Jakuba se později stal kostelem farním.

S osudy chrámu je spojen i osud Madony Zbraslavské. Původ tohoto obrazu není znám. Tradice dlouho uváděla, že Madonu klášteru věnoval jeho zakladatel, král Václav II. (1278–1305). Ten měl obraz pořídit pro svou rezidenci a odkázat jej po smrti

zbraslavskému kostelu. Na zadní straně desky se kdysi nacházel úryvek z básně oslavující Pannu Marii. Moderní bádání však naznačuje, že obraz mohl darovat Zbraslavskému klášteru Karel IV., protože zde byla pohřbena jeho matka Eliška Přemyslovna a on se při návratu do Čech tři roky po její smrti u jejího hrobu zastavil. Po vypálení kláštera husity byl obraz nalezen až po 200 letech v sutinách, restaurován a nakonec vystaven v obnoveném kostele sv. Jakuba. O úctě Zbraslavské Madony svědčí i to, že jí byla věnována 43. kaple na poutní cestě z Prahy do Staré Boleslavi k Palladiu země české. Zde přímělká modlitba k Panně Marii mluví o jedinečném zachování tohoto obrazu, při kterém Matka Boží „mnohá dobrodiní lidem milostivě prokazuje.“

Obraz byl v průběhu své existence několikrát restaurován, ale i mnohokrát kopírován. Reprodukce se nacházejí v mnoha chrámech v Čechách, na Moravě i v Rakousku. Ještě před rokem 1938 byl i Zbraslavský obraz považován za kopii. Jedno z významných restaurování proběhlo během druhé světové války v dílnách Národní galerie pod vedením Bohuslava Slánského. Technologickým rozbořením bylo zjištěno, že jde o gotický originál, který vznikl v časové a slohové blízkosti díla mistra Vyšebrodského cyklu. Ten byl vůdčí osobností české malby kolem poloviny 14. století. Obraz by potom byl vytvořen v období let 1340 – 1360. Při restaurování byly odstraněny dílčí přemalby a dodatečně vsazeny kameny a perly. Rentgenové snímky také odhalily spodní kresbu obrazu vyrytou do křídového podkladu. Obraz byl poprvé veřejně vystaven v roce 1946 v Národní galerii. Potom se vrátil na své původní místo na oltář jižní lodi kostela sv. Jakuba ve Zbraslavi. Dnes je originál Zbraslavské Madony dlouhodobě zapůjčen Národní galerii v Praze a vystaven v Anežském klášteře.

Tento vzácný gotický skvost vyniká lazurovou technikou tónových přechodů v barevném vystižení pleti matky i dítěte, v barevnosti dekorativně zřasených rouch i zlatým pozadím bohatě zdobeným akantovými vzory. Mnohem důležitější než umělecký význam, byl pro autora obrazu i věřícího diváka význam duchovní. O malířích byzantských ikon platilo a platí, že nemalu-

jí, ale „píše,“ co mají v hloubi duše promítované. Podobně to prožíval i gotický člověk.

Madona Zbraslavská je jeden z nejznámějších českých mariánských milostných obrazů 14. století. Na byzantských obrazech zvaných „Hodegetrie“ Theotokos – Bohorodička ukazuje rukou na Krista, ke kterému nás chce přivést, abychom ho uctívali. Gotika si na obraze „Madony“ (doslova z italštiny přeloženo: Má paní) představuje lidštější a intimnější vztah mezi matkou a dítětem. Panna Maria i malý Ježíšek ze sebe vyzarují lásku a pokoj. Maria má na hlavě bílý závoj ozdobený zlatou korunou. Je oděna do jasně modrého pláště se zelenou podšívkou, který je zdoben zlatými hvězdami a sepnut bohatě zdobenou sponou. Na pravé ruce drží Božské dítě. To je zahaleno do průsvitné košilky, levou ruku má vloženou v matčině dlaní a v pravé drží barevného stehlika, jehož pestrost vyznačuje ze studené škály barev. Plášť Madony i její závoj a průsvitná košilka dítěte jsou na lemech zdobené zlatou výšivkou. Pozlacený podklad zdobí kudrnaté liány a listy. Kameny a perly na koruně, svatozářích, lemech a sponě vystupují nad barvou. Maria má na ruce prsten, jako Panenská Matka, dcera Boha Otce a snoubenka Ducha svatého, která dala světu Mesiáše – Božího Syna. Ježíšův pohled je upřen do matčiny tváře a radostně se na ni usmívá. Mariina tvář je naproti tomu vážná. Dívá se do dálky, kde vidí Kristovu oběť a jeho bolestnou smrt na kříži. Ten se také objevuje v Ježíškově svatozáři nad hlavou. Ježíš ale nad hříchem a smrtí zvíťazí a otevře lidem nebe a jeho věrní tam s ním budou kralovat. Panna Maria, jeho Matka, je první z nich. Korunu má již zde na hlavě.

Prosme ji spolu s cisterciáckými mnichy zbraslavskými a všemi křesťany celého světa: „Zdrávas, Královno, Matko milosrdnosti, ... obrať k nám svým milosrdným očím a Ježíše, požehnaný plod života svého, nám po tomto putování ukaž – ó milostivá, ó přívětivá, ó přesladká, Panno Maria. Amen.“

Podle wikipedie a dalších pramenů

**Obrazek na titulní straně:
Madona Zbraslavská**

Neposkvrněná Panno!

Přicházíme k tobě se srdcem rozpolceným mezi nadějí a úzkostí.
Potřebujeme tě, naše Matko!

Především ti však chceme poděkovat,
protože v tichosti, jak je tvým zvykem, bdíš nad tímto městem,
které tě dnes zahluje do květin, aby ti řeklo o své lásce.

V tichosti, ve dne v noci, nad námi bdíš:

nad rodinami, s jejich radostmi i starostmi - dobře je znáš;
nad místy studia a práce, nad institucemi a veřejnými úřady;
nad nemocnicemi a domovy důchodců, nad vězeními,
nad těmi, kdo žijí na ulici;
nad farnostmi a všemi společenstvími římské církve.

Děkuji ti za tvou diskrétní a stálou přítomnost,
která nám dává útěchu a naději.

Potřebujeme tě, Matko, protože ty jsi Neposkvrněné početí.

Tvá osoba, samotná skutečnost, že existuješ,
nám připomíná, že zlo nemá první ani poslední slovo;
že naším osudem není smrt, ale život,
není to nenávisť, ale bratrství, ne konflikt, ale harmonie,
není to válka, ale mír.

Při pohledu na tebe se cítíme být utvrzeni v této víře,
kterou někdy okolnosti vystavují zkoušce.

A ty, Matko, obrať své milosrdné oči
na všechny národy utlačované nespravedlností a chudobou,
zkoušené válkou; pohlédni na sužovaný národ Ukrajiny,
na palestinský a izraelský národ,
které se znovu ponořily do spirály násilí.

Dnes, Matko svatá, přinášíme sem, pod tvůj pohled,
tolik matek, které stejně jako ty truchlí.

Matky, které oplakávají své děti zabitě válkou a terorismem.

Matky, které je vidí odcházet na cesty zoufalé naděje.

A také matky, které se je snaží rozvázat z pout závislosti,

a ty, které je doprovázejí během dlouhé a těžké nemoci.

Dnes tě, Maria, potřebujeme jako ženu; svěřit ti všechny ženy,
které utrpěly násilí, a ty, které jsou stále jeho obětmi,
v tomto městě, v Itálii a ve všech částech světa.

Znáš je jednu po druhé, znáš jejich tváře.

Osuš, prosíme, jejich slzy i slzy jejich blízkých.

A pomoz nám nastoupit cestu výchovy a očisty,

rozpoznávání a potírání násilí, které se skrývá

v našich srdcích a myslích,

a prosit Boha, aby nás od něj osvobodil.

Ukaž nám znovu, ó Matko, cestu obrácení,
neboť bez odpuštění není míru a není odpuštění bez pokání.

Svět se změní, změní-li se srdce;

a každý musí říci: počínaje tím mým.

Ale jen Bůh může změnit lidské srdce

svou milostí: milostí, v níž ty, Maria,

jsi ponořena od prvního okamžiku.

Milostí Ježíše Krista, našeho Pána, kterého jsi porodila v těle,

který pro nás zemřel a vstal z mrtvých

a na kterého nám stále ukazuje.

On je spása pro každého člověka i pro svět.

Přijď, Pane Ježíši!

Přijď tvé království lásky, spravedlnosti a pokoje! Amen.

Modlitba Svatého otce Františka

k Panně Marii Neposkvrněné 8. prosince 2023

Papež František se modlí před ikonou Salus Populi Romani
v bazilice Santa Maria Maggiore 8. prosince 2023.

Při této příležitosti věnoval Matce Boží zlatou růži

Pamatuj, láskyplná Panno Maria,

že nikdy nebylo slýcháno, abys opustila toho,

kdo se utíkal pod tvou ochranu,

kdo vzýval tvou moc, kdo prosil o tvou přímluvu.

V této důvěře se také já k tobě utíkám,

Panno Panen a Matko.

K tobě přicházím, před tebou stojím

já, kající hříšník.

Dobrá Matko Slova, neodvracej se od mých slov,

ale slyš je a vyslyš. - Amen.

(Modlitba sv. Bernarda)

Do ochrany Matky Boží Panny Marie

Vás i Vaše blízké svěruje

a na její přímluvu

všechny potřebné milosti

do nového roku 2024 vyprošuje

Mons. Dušan Hladík

LITURGICKÁ ČTENÍ

2. neděle v mezidobí - 14.ledna 2024

1. ČTENÍ - 1 Sam 3,3b-10,19

Čtení z první knihy Samuelovy.

Samuel spal ve svatyni, kde byla Boží archa. Tu Hospodin zavolal: „Samueli!“ On odpověděl: „Tady jsem.“ Běžel k Elimu a řekl: „Tady jsem, volal jsi mě.“ On pravil: „Nevolal jsem tě, vrať se a spi.“ Šel tedy spát. Hospodin zavolal podruhé: „Samueli!“ Samuel vstal, šel k Elimu a řekl: „Tady jsem, volal jsi mě.“ On odpověděl: „Nevolal jsem tě, synu můj; vrať se a spi.“ Samuel totiž neznal Hospodina, protože se mu Hospodin ještě nezjevil ve slově. Hospodin zavolal opět Samuela, potřetí. Vstal tedy, šel k Elimu a řekl: „Hle, tady jsem, volal jsi mě.“ Tu Eli pochopil, že chlapce volal Hospodin. Eli proto řekl Samuelovi: „Jdi spát. Bude-li pak volat, řekni: 'Mluv, Hospodine, tvůj služebník poslouchá.'“ Samuel tedy šel spát na své místo. Hospodin přišel, zastavil se a volal jako dříve: „Samueli. Samueli!“ A Samuel řekl: „Mluv, tvůj služebník poslouchá.“ Samuel rostl a Hospodin byl s ním a nedopustil, aby nějaké jeho slovo přišlo nazmar.

2. ČTENÍ - 1 Kor 6,13c-15a. 17-20

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Bratři! Tělo není pro smilnění; je pro Pána a Pán pro tělo. A Bůh, který vzkřísil Pána, vzkřísí svou mocí také nás. Nevíte, že vaše těla jsou údy Kristovými? Kdo se však oddá Pánu, je s ním jeden duch. Utíkejte před smilstvem! Každý jiný hřích, kterého se člověk dopustí, je mimo tělo. Kdo se však oddá smilnění, prohřešuje se proti vlastnímu tělu. Nebo nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás bydlí a kterého vám dal Bůh, a že proto už nepatříte sami sobě? Byli jste přece koupeni, a to za vysokou cenu. Oslavujte proto Boha svým tělem.

EVANGELIUM - Jan 1,35-42

Slova svatého evangelia podle Jana.

Jan stál se dvěma ze svých učedníků. Pohlédl na Ježíše, jak jde kolem, a řekl: „Hle, beránek Boží!“ Ti dva učedníci slyšeli, co říká, a šli za Ježíšem. Ježíš se obrátil a viděl, že jdou za ním. Zeptal se jich: „Co byste chtěli?“ Odpověděli mu: „Rabi“ - to přeloženo znamená Mistře - kde bydlíš? Řekl jim: „Pojďte a uvidíte!“ Šli tedy, viděli, kde bydlí, a ten den zůstali u něho; bylo kolem čtyř hodin odpoledne. Jeden z těch dvou učedníků, kteří to od Jana slyšeli a šli za ním, byl Ondřej, bratr Šimona Petra. Ten nejdříve našel svého bratra Šimona, řekl mu: „Našli jsme Mesiáše!“ - to přeloženo znamená Kristus - a přivedl ho k Ježíšovi. Ježíš na něj pohlédl a řekl: „Ty jsi Šimon, syn Janův. Budeš se jmenovat Kéfas“ to je v překladu Petr Skála.

3.neděle v mezidobí - 21.ledna 2024

1. ČTENÍ - Jon 3,1-5,10

Čtení z knihy proroka Jonáše.

Hospodin oslovil Jonáše: „Vstaň, jdi do velkého města Ninive a měj tam kázání, které ti ukládám.“ Jonáš tedy vstal a šel do Ninive podle Hospodinova rozkazu. Ninive bylo velké město před Bohem, tři dny se jím muselo procházet. Jonáš začal procházet městem první den a volal: „Ještě čtyřicet dní a Ninive bude vyvráceno!“ Ninivští obyvatelé však uvěřili Bohu, vyhlásili půst, oblékli se do žnic, velcí i malí. Když Bůh viděl, co učinili, že změnili své hříšné chování, smiloval se a nepřivedl na ně zkázu, kterou jim hrozil.

2. ČTENÍ - 1 Kor 7,29-31

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Říkám, bratři, toto: Čas je krátký. Proto ti, kdo mají manželku, ať žijí, jako by ji neměli, a ti, kdo pláčou, jako by neplakali, a ti, kdo se radují, jako by se neradovali, a ti, kdo kupují, jako by jim nemělo zůstat nic, a ti, kdo užívají tohoto světa, jako by ho neužívali, neboť tento viditelný svět pomijí.

EVANGELIUM - Mk 1,14-20

Slova svatého evangelia podle Marka.

Když byl Jan Křtitel uvězněn, přišel Ježíš do Galileje a hlásal tam Boží evangelium: „Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království. Obráťte se a věřte evangeliu!“ Když šel podél Galilejského moře, uviděl Šimona a jeho bratra Ondřeje, jak loví v moři; byli totiž rybáři. Ježíš jim řekl: „Pojďte za mnou a udělám z vás rybáře lidí!“ Ihned nechali síti a následovali ho. Když popošel o něco dále, uviděl Zebedeova syna Jakuba a jeho bratra Jana, jak na lodi spravují síť; a hned je povolal. Zanechali svého otce Zebedea s pomocníky na lodi a odešli za ním.

4.neděle v mezidobí - 28.ledna 2024

1. ČTENÍ - Dt 18,15-20

Čtení z páté knihy Mojžíšovy.

Mojžíš řekl lidu: „Hospodin, tvůj Bůh, ti vzbudí proroka, jako jsem já, z tvého středu, z tvých bratrů, toho budete poslouchat. To jsi právě žádal od Hospodina, svého Boha, na Chorebu v den shromáždění, když jsi říkal: 'Nemohu už slyšet hlas Hospodina, svého Boha, nemohu se už dívat na tento veliký oheň, abych nezemřel.' Hospodin mi tehdy řekl: 'Správně mluví. Vzbudím jím proroka, jako jsi ty, ze středu jejich bratrů a vložím svoje slova v jeho ústa a sdělí jim vše, co mu poručím. Kdo by však neposlechl mých slov, která bude mluvit v mém jménu, toho poženu k zodpovědnosti. Prorok, který by se opovážil mým jménem říkat, co jsem mu neporučil, nebo který by mluvil ve jménu jiných bohů, takový prorok musí zemřít!‘“

2. ČTENÍ - 1 Kor 7,32-35

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Bratři! Rád bych, abyste byli bez starostí. Kdo nemá manželku, stará se o věci Páně, jak by se líbil Pánu. Ale kdo je ženatý, stará se o věci světské, jak by se líbil manželce, a je rozdělen. A žena nevdaná a panna se stará o věci Páně, aby byla svatá na těle i na duši. Ale když se provdá, stará se o věci světské, jak by se líbila muži. To však říkám ve vašem zájmu, ne abych na vás hodil smýčku, ale abych vás vedl k počestnosti a k nerušené oddanosti Pánu.

EVANGELIUM - Mk 1,21b-28

Slova svatého evangelia podle Marka.

V městě Kafarnau vstoupil Ježíš v sobotu do synagogy a učil. Žasli nad jeho učením, protože je učil jako ten, kdo má moc, a ne jako učitelé Zákona. V jejich synagoze byl právě člověk posedlý nečistým duchem. Začal křičet: „Co je ti po nás, Ježíši Nazaretský! Přišel jsi nás zahubit? Víím, kdo jsi: Svatý Boží!“ Ale Ježíš mu přísně rozkázal: „Mlč a vyjdi z něho!“ Nečistý duch posedlým zalomcoval a s velkým křikem z něho vyšel. Všichni užasli a ptali se jeden druhého: „Co je to? Nové učení - a s takovou mocí! I nečistým duchům poroučí, a poslouchají ho!“ A pověst o něm se hned roznesla všude po celém galilejském kraji.

5.neděle v mezidobí - 4.února 2024**1. ČTENÍ - Job 7,1-4.6-7**

Čtení z knihy Job.

Job řekl: „Což nejsou svízele údělem člověka na zemi, dny jeho jako dny nádeníka? Jak otrok touží po stínu, jak nádeník čeká na svou výplatu, tak jsem dostal v úděl měsíce bídý a noci soužení byly mně přiděleny. Když uléhám, říkám si: Kdy asi vstanu? Když končí večer, sytím se neklidem do úsvitu. Mé dny jsou rychlejší než tkalcovský čtuněk, plynou bez naděje. Pamatuji, že můj život je jako dech, mé oko již nikdy neužije štěstí.“

2. ČTENÍ - 1 Kor 9,16-19.22-23

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Bratři! Že hlásám evangelium, tím se chlubit nemohu; to je mi uloženo jako povinnost, a běda, kdybych ho nehlásal. Odměnu bych mohl čekat, kdybych to dělal z vlastního popudu. Když to však dělám proto, že to mám nařizeno, plním jen úkol, který mi byl svěřen. Jaká je tedy moje odměna? To, že hlásám evangelium, a nic za to nechci, takže se vzdávám práva, které mi evangelium poskytuje. Jsem nezávislý na všech, a přece jsem udělal ze sebe služebníka všech, abych tak získal tím větší počet lidí. U slabých jsem se stal slabým, abych získal slabé. Pro všechny jsem se stal vším, abych stůj co stůj zachránil aspoň některé. A to všechno dělám proto, abych zároveň s nimi získal podíl v dobrech evangelia.

EVANGELIUM - Mk 1,29-39

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš vyšel ze synagogy a vstoupil s Jakubem a Janem do Šimonova a Ondřejova domu. Šimonova tchyně ležela v horečce. Hned mu o ní pověděli. Přistoupil, vzal ji za ruku a pozvedl ji. Tu jí horečka přestala a ona je obsluhovala. Když nastal večer a slunce zapadlo, přinášeli k němu všechny nemocné a posedlé. Celé město se shromáždilo u dveří, i uzdravil mnoho nemocných s rozličnými chorobami a vyhnal mnoho zlých duchů. Nedovoľoval však zlým duchům mluvit, protože věděli, kdo je. Brzo ráno, ještě za tmy, vstal a vyšel ven, zašel si na opuštěné místo a tam se modlil. Šimon se svými druhy se pustili za ním. Našli ho a řekli mu: „Všichni tě hledají!“ Odpověděl jim: „Pojďme jinam, do blízkých městeček, abych i tam kázal, protože kvůli tomu jsem přišel.“ A procházel celou Galileji, kázal v jejich synagogách a vyháněl zlé duchy.

6. neděle v mezidobí - 11. února 2024**1. ČTENÍ - Lev 13,1-2.45-46**

Čtení z třetí knihy Mojžíšovy.

Hospodin řekl Mojžíšovi a Árónovi: „Jestliže se u někoho ukáže na holé kůži vřed, strup nebo světlá skvrna - což bývají příznaky zhoubného malomocenství - ať je přiveden k veleknězi Árónovi nebo k některému z jeho synů kněží. Malomocný, na němž se objeví tato vyrážka, ať chodí v roztržených šatech, s rozpuštěnými vlasy a se zahalenými vousy a bude volat: Nečistý, nečistý! Je nečistý po všechen čas, pokud bude mít vyrážku. Je nečistý, bude bydlet sám, musí se zdržovat mimo tábor.“

2. ČTENÍ - 1 Kor 10,31 - 11,1

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Bratři! Ať jíte, ať pijete nebo cokoli jiného děláte, všechno dělejte k Boží oslavě. Nebuďte pohoršením ani židům, ani pohanům, ani Boží církevní obci. Já se také snažím o to, abych ve všem pamaťoval na druhé, a nehledím na to, co je prospěšné mně, ale na to, co prospívá všem, aby tak mohli dojít spásy. Napodobujte mne, jako já napodobuji Krista.

EVANGELIUM - Mk 1,40-45

Slova svatého evangelia podle Marka.

K Ježíšovi přišel jeden malomocný a na kolenou ho prosil: „Chceš-li, můžes mě očistit.“ Ježíš měl s ním soucit. Vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl mu: „Chci, buď čistý!“ A hned od něho malomocenství odešlo a byl očištěn. Ježíš ho hned poslal pryč a přísně mu nařídil: „Ne abys někomu o tom říkal! Ale jdi, ukaž se knězi a přines oběť za své očištění, jak nařídil Mojžíš - jím na svědectví.“ On odešel, ale začal to horlivě rozhlášovat a tu událost rozšiřovat, takže Ježíš už nemohl veřejně vejít do města, ale zůstával venku na opuštěných místech. Ale přesto k němu chodili lidé odevšad.

ZPRÁVY Z VLASTI

Zprávy od 1. do 29. prosince 2023

Politické události

**Útok střelce v Praze
na Filozofické fakultě.
Tragedie, která otřásla
celou Českou republikou**

Děsivé okamžiky zažilo ve čtvrtek 21. prosince odpoledne centrum Prahy, když se ozvala střelba na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Student, který přišel do budovy na náměstí Jana Palacha, za sebou nechal 14 mrtvých, 25 raněných a nakonec sám spáchal sebevraždu.

Střelcem byl student historie David K., kterému bylo 24 let. Muž dvou tváří. Na jedné straně úspěšný student pražské filozofické fakulty, na straně druhé masový vrah. Do té doby se jevil jako tichý bezproblémový člověk, který dosahoval skvělých studijních výsledků a za svou bakalářskou práci na téma revolučního hnutí v roce 1846 v Krakově a Haliči získal školní ocenění.

Měl však i druhou tvář. Zejména to byl silný vztah ke střeleckému koníčku. Zbrojní průkaz získal sice teprve letos v květnu, ale od té doby si legálně pořídil osm zbraní. Na svůj hrůzný čin se zjevně chystal déle. Detektivové mají za to, že kryl své kroky, aby nebyl odhalen. Další jeho činy ukázaly, že to nemohl udělat normální člověk, ale duševně narušená osobnost a sadista. Dříve se údajně léčil kvůli psychickým problémům. Také se prý intenzivně zajímal o podobný čin jedné ruské studentky, která také zastřelila několik studentů.

První zprávy o něm dostala policie ve 12.20 hodin, když obdržela oznámení od matky studenta, které poslal zprávu, že se chystá spáchat sebevraždu. Policie ho ihned hledala u nich doma v obci Hostouň na Kladensku. Zde našli zabitého otce onoho mladíka a nastraženou bombu, která ale selhala. Ihned byl na něho vydán zatykač a policejní jednotky směřovaly do budovy Filozofické fakulty v Celetné ulici, kam měl přijít odpoledne na přednášku a protože věděli, že je ozbrojený a nebezpečný, tak budovu předem evakovali. Mladík mezi tím cestoval veřejnou dopravou se zbraní ke škole. Šlo o AR-15, což je poloautomatická puška, kterou ovšem jako držitel zbrojního průkazu legálně vlastnil.

Mladík se však na přednášku nedostavil, ale zútočil v hlavní budově Filozofické fakulty Univerzity Karlovy na Palachově náměstí. Zde začal krátce po 15. hodině střílet do studentů i profesorů na chodbách i v posluchárnách. Některým se podařilo utéct, jiným skrýt v učebnách a zabarikádovat se tam, další vylezli z oken posledního patra na římsu budovy a odtud zoufale skákali na balkon o poschodí níže. Útočník se nakonec sám dostal až na balkon pod střechou, odkud ostřeloval i lidi na ulici. Policejní zásahová jednotka byla na místě po prvních výstřelech během několika minut, následně zasahoval speciální oddíl. Postupovali krok za krokem vzhůru, zajišťovali bezpečí ohrožených a okam-

žitou zdravotní pomoc raněným. Bohužel však nacházeli i řadu mrtvých těl. Nakonec se dostali až k útočníkovi samotnému a ten, když poznal bezvýchodnost situace, obrátil zbraň proti sobě. Policie v 16.06 hodin oznámila, že pachatel je zneškodněn a nikomu již nebezpečí nehrozí. Celkem 25 raněných bylo rychle odvezeno do různých pražských nemocnic. Někteří byli v kritickém stavu s mnohými zásahy střel.

Při následné prohlídce bytu útočníka policie našla celý arzenál zbraní. Vedle pistolí i dlouhé zbraně, podle odborníka vše ve špičkové kvalitě. „Musel to milovat. To nebylo na osobní ochranu. Šlo vyloženě o vášeň, což se pozná dle dodatečného vybavení, jako jsou tlumič, optika a další věci,“ popsal zkušený vyšetřovatel. Balistická expertiza pak ukázala, že z jedné ze zbraní bylo střeleno, když týden před tím v lese v Klánovicích na okraji Prahy byl zastřel na procházce otec s dvouměsíčním děvčátkem. Nakonec byl v bytě nalezen i dopis vraha, kterým se k činu sám doznal.

Bilance tragedie, která v České republice nemá v historii obdoby je 18 mrtvých, včetně útočníka a 25 raněných. Lékařům se naštěstí podařilo i vážně zraněné zachránit a jsou již mimo nebezpečí.

Bezprostředně po události vzniklo na nádvoří Karolina pietní místo, kam pražané začali nosit květiny a zapalovat svíčky, později po definitivním ukončení policejní akce vzniklo druhé pietní místo přímo před budovou, kde se strašný masakr odehrál. Památku obětí bezprostředně uctili vysocí státní představitelé, premiér Petr Fiala,

prezident Petr Pavel a další. Vyjádřili upřímnou soustrast pozostalým zemřelých i podporu blízkým zraněných a ujistili veřejnost, že nešlo o teroristický čin nějaké zaskodnické organizace. Vláda, ministerstvo školství i akademičtí činitelé škol po celé republice budou v nejbližších dnech řešit otázky větší bezpečnosti pro studenty i vyučující.

Na sobotu 23. prosince byl vyhlášen státní smutek. Už v den tragedie a následující dny se rušila téměř všechna sportovní utkání, divadelní představení a většina předvánočních zábavných podniků. V den smutku byly státní vlajky po celé zemi na půl žerdi a vedle nich vlajky černé. Konaly se pietní akce a v poledne po celé zemi vyzvání zvonů spojené s minutou ticha. V katedrálách a mnoha dalších kostelích se konaly zádušní mše svaté za oběti tragedie. V Praze u svatého Víta je symbolicky uctili na začátku bohoslužby položením 18 růží na oltář, v Ostravské katedrále zase zapálili 18 svící.

Nadační fond Univerzity Karlovy vyhlásil sbírku na podporu rodin obětí, pedagogů a studentů zasažených střelbou na Filozofické fakultě UK. Využití bude koordinováno s vedením Filozofické fakulty. Podobné sbírky organizují i jiné charitativní organizace. Po vánočních svátcích sdělovací prostředky oznamovaly, že se již vybralo přes 65 milionů korun.

Podle:

<https://www.lidovky.cz>

**Stávku lékařů ukončila
dohoda, která přinese
téměř 10 miliard**

Zástupci ministerstva zdravotnictví, lékařů a Všeobecné zdravotní pojišťovny (VZP)

podepsali v pátek 8. prosince dohodu, která ukončila prosincový protest. Stávky přinesly nemocnicím 9,8 miliard korun, které dostanou navíc na odměny pro své zaměstnance. Viceprezident České lékařské komory Jan Práda zdravotníky vyzval, aby výpovědi stáhli. Některé nemocnice ale reformu přesčasové práce nepovažují za systémové řešení.

„Může se stát, že se někdo individuálně rozhodne něco nerespektovat, ale jsem přesvědčen, že podpisem dohody jsme občanům zajistili péči v plném rozsahu,“ uvedl premiér Petr Fiala (ODS) pro Novinky.cz. S dohodou podle předsedy Lékařského odborového klubu Martina Engela nesouhlasí například ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové nebo podle ČT24 také kardiologie v Městské nemocnici Ostrava.

Výpovědi z přesčasů podalo celkem přes 6100 lékařů, což od prosince výrazně omezilo zejména plánovanou péči. Změnu zákoníku práce, která měla od října zdvojnásobit rámec přesčasové práce na 832 hodin za rok, se díky protestům podařilo odvrátit. Sjednané podmínky vyčlenily pro odměny zdravotníkům na příští rok 9,8 miliard korun z veřejného zdravotního pojištění. Lékaři v lůžkových zařízeních dostanou přidáno pět až patnáct tisíc korun měsíčně, a to podle stupně dokončeného vzdělání. Absolvent fakulty má dostat navíc pět tisíc měsíčně, lékař po kmeni osm tisíc a po atestační zkoušce 15 tisíc. Nezdravotnický personál si přilepší o pět procent. „Chystáme ale i komplexnější reformy celého zdravotnictví tak, aby se protest už neopakoval a situace všech pacientů i pracovníků

ve zdravotnictví se zlepšila,“ dodal ministr zdravotnictví Vlastimil Válek (TOP 09).

Česká populace bude stárnout a lidí ubývat, uvádí statistický úřad

V tuzemsku může na konci století žít méně než deset milionů lidí. Pokles předpokládá projekce Českého statistického úřadu, která ukazuje, jak by mohl vypadat demografický vývoj v republice od 1. ledna 2023 do téhož data roku 2101. Na tiskové konferenci ve čtvrtek 30. listopadu ji představili předseda úřadu Marek Rojíček a demografka Michaela Němečková.

Pracovníci vytvořili celkem tři varianty: nízkou a vysokou (jinak řečeno pesimistickou a optimistickou) a střední, nejpravděpodobnější. Její závěry popsala Němečková v tiskové zprávě: „Trvalým rysem příštích 35 let bude nárůst počtu obyvatel ve věku 65 a více let. Počet seniorů, který na počátku letošního roku činil 2,2 milionu, se do konce 50. let vyšplhá na tři a čtvrt milionu.“ Jejich podíl v populaci se dostane nad 30 %, nejvíce se zvětší věková skupina 85 a více let. Zmenšovat se naopak budou ostatní věkové skupiny.

Prognóza dále předpokládá, že ze současných 10,83 milionu klesne celkový počet obyvatel do roku 2050 na 10,69 milionu, do konce století by se mohl dostat dokonce pod desetimilionovou hranici. „Demografický vývoj v příštích desetiletích bude charakterizovat nepřetržitá převaha zemřelých obyvatel nad počtem živě narozených dětí,“ uvedl Rojíček. „Největší úbytek obyvatel se očekává v 60. letech,“ dodala při prezentaci Němečková s tím, že se bude jednat o populačně silné ročníky takzvaných Hu-

sákových dětí narozených v 70. letech 20. století.

Plodnost zůstane podle výhledu po celé projektované období na hodnotě 1,5 dítěte na ženu, jejíž věk při porodu se bude stále zvyšovat. Statistici upozorňují, že počet obyvatel ovlivní i migrace, není ale jasné jak, protože se špatně predikuje. Předpokládají, že do roku 2028 odejde z Česka 60 % přichozích uprchlíků, následně se roční saldo migrace usadí na 35 tisících.

Spolupracovat musíme i na úrovni parlamentů, uvedl Pellegrini v Praze

Předseda slovenské Národní rady Peter Pellegrini (Hlas-SD) navštívil ve čtvrtek 30. listopadu Prahu. Postupně se kromě předsedů Senátu a Poslanecké sněmovny Miloše Vystrčila (ODS) a Markéty Pekarové Adamové (TOP 09) setkal s premiérem Petrem Fialou (ODS) a program uzavřel na Hradě s prezidentem Petrem Pavlem. Na své první oficiální zahraniční cestě ve funkci pozval vedení českého Parlamentu na společné jednání do Bratislavy. Společně s ním do Česka zavítal i ministr obrany Robert Kaliňák (Smer-SD).

Ve Valdštejnském paláci a později v sídle Poslanecké sněmovny jednal Pellegrini především o spolupráci v energetice, o politických vztazích ve visegrádské čtyřce, o odklonu od ruské ropy či plánu na sdílení záloh distributorů elektřiny. Rovněž navrhl obnovit tradici setkání vedení zákonodárných sborů obou zemí. „Spolupráce nemůže být omezena jen na úroveň vlád, exekutivy a výkonných orgánů, ale musí být i na úrovni parlamentů,“ doplnil. Čeští zástupci nápad podpořili. „Potvrdili

jsme si, že Slovensko a Česko mají v naprosté většině stejné zájmy. Jako Národní rada Slovenska a český Senát jsme připraveni spolupracovat, a to jak v oblasti zahraniční i vnitřní politiky,“ uvedl Vystrčil pro ČT24 na tiskové konferenci.

Rozhovory se věnovaly také válce na Ukrajině. Pellegrini prohlásil, že i přes to, že Slovensko jako stát už nedisponuje zbrojním materiálem, který by mohlo darovat, plánuje nadále pomáhat v obnově Ukrajiny jinými způsoby. Zmínil například účast na odminování některých území. „Máme možná jiný pohled na to, jak máme nyní působit v oblasti dodávek zbraní a obecně jak podpořit Ukrajinu, ale shodneme se v tom, že musí z tohoto konfliktu vyjít vítězně, protože je to v zájmu nás všech,“ konstatovala Pekarová Adamová na brífinku. Právě s předsedkyní Poslanecké sněmovny mluvil Pellegrini mimo jiné o nutnosti armádní spolupráce. Podle něj by si evropské země měly pomáhat ve vojenských nákupech. S tím souvisela i návštěva Roberta Kaliňáka u jeho české kolegyně Jany Černochové (ODS). Společně jednali o průmyslové spolupráci či pokračování ochrany vzdušného prostoru Slovenska.

Ekonomika

Poslanci schválili rozpočet pro příští rok, schodek je 252 miliard

Sněmovna ve středu 29. listopadu odhlasovala rozpočet pro následující rok. Deficit se sníží proti předchozímu roku o 43 miliard korun na 252 miliard. Pro se vyslovilo 99 ze 181 přihlášených členů dolní komory. Následně zákon podepsal

prezident Petr Pavel. Senát rozpočet neschvaluje.

Finální podobu ovlivnil tzv. ozdravný balíček, který celkově ušetří 97 miliard. Ministerstvo financí počítá s příjmy okolo 1,94 bilionu. Výdaje jsou ale opět vyšší – celkově dosahují 2,19 bilionu, přičemž s největším objemem hospodaří Ministerstvo práce a sociálních věcí, které bude spravovat 926,5 miliardy. Z toho 706 půjde na důchody, průměrná penze podle prognózy vzroste na 20 635 korun. Proti předchozímu roku se také zvýší peníze na obranu na 2 % HDP.

Ministr financí Zbyněk Stanjura (ODS) věří, že předložil odpovědný rozpočet, který vrací Česko po několika letech do mantinelů maastrichtských kritérií. Opozice s ním ale nesouhlasí. „Nejde o rozpočet sebevědomé země“, napsala na X předsedkyně poslaneckého klubu hnutí ANO Alena Schillerová. „Je to děravá účetní bilance ostrova sebevrahů, řízeného od reality odtrženými šamany bojujícími s neexistujícím démonem státního bankrotu“, dodala stínová ministryně financí. S rozpočtem nesouhlasila ani další opoziční strana SPD. Její předseda Tomio Okamura ho kritizoval, že nehájí zájmy českých občanů. Během třetího čtení odsouhlasila Sněmovna třináct změn, celkově přesunula 2,7 miliardy. Například na návrh zemědělského výboru půjde o 1,1 miliardy víc na podporu vodního hospodářství.

Úpravy prosazovala také opozice: ANO žádalo přidání 27 miliard na obnovitelné zdroje energie, SPD zase chtělo snížit peníze do rozpočtu EU o 30 miliard. Žádný z návrhů ale neprošel.

Během schvalování vyvolal

konflikt předseda největšího opozičního hnutí Andrej Babiš (ANO), který obvinil ministra financí a jeho manželku z „tunelování“ Opavy. Po výměně názorů se Babiš odvolával na média, která citoval. „Pokud se ho to dotklo a není pravda, že tam dělal kšefty v Opavě přes firmu, kde byla jeho manželka, tak se omlouvám,“ řekl u řečnického pultu. „Argumentace byla absolutně nedůstojná a nepřijatelná,“ vyčítal mu premiér Petr Fiala (ODS).

Z ekonomiky jednou větou: o průměrné, reálné i minimální mzdě

* O 7,1 procenta na 42 658 korun vzrostla ve třetím čtvrtletí meziročně průměrná mzda v Česku, inflace ji však v reálném vyjádření ve srovnání s loňským rokem o 0,8 procenta snížila, uvedl v pondělí 4. prosince Český statistický úřad.

* Zástupci vlády, zaměstnavatelů a odborů se v pondělí 4. prosince nedohodli na zvýšení minimální mzdy, když se návrhy pohybovaly od 1 000 do 2 200 korun, nyní dosahuje 17 300.

* Ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka (KDU-ČSL) navrhne vládě růst minimální mzdy od ledna o 1 600 korun na 18 900, oznámil ve středu 6. prosince na tiskové konferenci.

Kurzovní lístek

29. 12. 2023 (střed)

EUR, 1	24,725
Kanada, 1	16,885
USA, 1	22,376

Kultura

Architekt, který nestudoval stavebnictví. Výstava přibližuje Santiniho

Kláštery ve Zbraslavi a Plátcích, kaple v Panenských Břežanech nebo Poutní kostel

sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře nesou podpis Jana Blažeje Santiniho Aichela. Odkaz slavného barokního architekta připomíná nová výstava Národního technického muzea v Praze. Expozice s názvem Santini a svět jeho architektury vznikla při výročí tří set let od jeho úmrtí. Veřejnost ji může navštívit od 7. prosince až do 5. ledna 2025.

„Je to architektura, která nás oslovuje napříč staletími. Je to dobrodružný svět, do kterého vás zveme,“ lákal Richard Biegel z Ústavu pro dějiny umění Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Santini začal tvořit jako velmi mladý – ve dvaceti letech a nepřestal až do své smrti kvůli nemoci o necelé tři desetiletí později. Další z autorů Jakub Bachtík zmínil, že gotika z evropského stavitelství nikdy nevymizela, právě Santini do baroka přenesl její charakteristické prvky. Jeho poutní kostel na Zelené hoře se dokonce dostal do seznamu světového dědictví UNESCO. Zajímavé je, že Santini se nikdy neučil stavitelství, vystudoval malířství. Navštěvníci muzea se mohou těšit nejen na fotografie a modely staveb, ale také na původní plány a kresby. „O Santinim se vytvořila svého druhu legenda, my se ji snažíme usadit – dát do souvislostí,“ vysvětlil Bachtík na tiskové konferenci ve středu 6. prosince. „Chceme ukázat, jak se pohled na Santiniho proměňuje, a nabourat klasické stereotypy, které o něm kolují,“ dodal jeho kolega z Filozofické fakulty Petr Macek. Zájemci se mohou podívat i na video, které ukazuje, jak vznikaly návrhy půdorysů některých staveb.

Projekt má i druhou část a

to publikaci, která vyjde příští rok ve spolupráci s nakladatelstvím Karolinum.

V Česku opět zaplálo betlémské světlo. Skauti ho přivezli z Lince do Brna

Betlémské světlo je jedním z novodobých symbolů Vánoc. Myšlenka přivést plamen z rodiště Ježíše Krista vznikla v roce 1986 v Rakousku. Během adventu sem světlo putuje každý rok letecky. Následně ho skauti a skautky rozváží dál do světa.

Letos tento den připadl na 9. prosince. Skautské delegace z celé Evropy obdržely své lucerny se světlem při slavnostní bohoslužbě, která se letos uskutečnila netradičně v Linci v Katedrále Neposkvrněného Početí Panny Marie. Obvykle se tato akce koná ve Vídni.

V tomto roce to také nebyla jediná změna. Kvůli válečné situaci na Blízkém východě si rakouští skauti pro betlémské světlo neletěli do Izraele. V bazilice Narození Páně v Betlémě ho od věčného světla zapálila místní dívka, poté bylo dovezeno do Ammánu a odtamtud putovalo do Rakouska.

Čeští skauti dovezli betlémské světlo vlakem do Brna a při slavnostní bohoslužbě v brněnské katedrále sv. Petra a Pavla je 10. prosince předali biskupovi, který mu požehnal. Třetí adventní sobotu 16. prosince pak dobrovolní skautští kurýři rozvezli betlémské světlo vlaky po celé republice, kde si je v kostelích, kapličkách, na náměstích a dalších místech mohli převzít všichni, kdo o to měli zájem.

Betlémské světlo má představovat symbol míru, lásky, naděje a přátelství. Smyslem celé akce je, aby si ho lidé mohli převzít a odnést do svých domovů.

Vyprávění o tradici betlémského světla má původ v křižáckých výpravách. První betlémské světlo bylo do Evropy dovezeno těsně před Vánoci 1099. Tehdy se z tažení ve Svaté zemi do rodné Florencie vrátil voják s hořící svící. Splnil tím svůj slib, že pokud výpravu přežije, přinese domů plamen ohně z betlémské baziliky. Hybatelem novodobé akce Betlémské světlo se stala až roku 1986 veřejnoprávní rakouská televize ORF. Plamínek tehdy putoval letadlem do Lince, kde se stal součástí vánoční sbírky na pomoc znevýhodněným dětem. Netrvalo dlouho a předávání světla se odtud díky skautským organizacím rozšířilo do celého světa. V roce 1990 se s myšlenkou Betlémského světla seznámili brněnští skauti na mezinárodním setkání skautů a skautek a od té doby se koordinaci akce v Česku věnují.

V Arcibiskupském paláci v Praze letos znovu obědvali lidé na okraji společnosti

V Arcibiskupském paláci na pražských Hradčanech v sále kardinála Berana se 25. prosince na obědě na Boží hod vánoční sešli lidé, kteří se z různých důvodů ocitli na okraji společnosti či v nouzi. Oběd pro přibližně dvě stovky pozvaných zájemců uspořádalo pro bezdomovce, seniory, uprchlíky a postižené nebo osamělé lidi celosvětové hnutí katolické církve komunita Sant'Egidio. Přítomen byl také pražský arcibiskup Jan Graubner, předseda ČBK.

"Smyslem toho vánočního oběda je žít opravdové Vánoce. Letos se k tomu smyslu přidal, ještě bohužel ten smysl té velké bolesti, kterou naše země teď momentálně nese. Snahou tím pádem naší dnešní, ještě větší než kdykoliv jindy, je

hojit rány, tišit bolest a dodávat naději," řekla ČTK zástupkyně komunity Sant'Egidio Kristina Koldinská.

Pozvánku dostávají lidé, kteří jsou dlouhodobými přáteli komunity, dostávají osobní pozvánku. Oběd zahájil pražský arcibiskup Jan Graubner. "Dáváme k dispozici prostor, ale ten prostor by byl studený a prázdný, kdyby do něho někdo nevnesl lásku, která má také ruce, které umí něco udělat," řekl Graubner. Poděkoval komunitě Sant'Egidio za jejich celoroční práci i dnešní den.

"V minulých dnech jsme byli zasaženi šokem, ale myslím, že nám to připomíná silnou věc. Zlo není jenom někde nějaké teoretické, nebo někde v pohádkách nebo v hororech. Zlo je docela reálné, konkrétní a když mu člověk ve svém srdci dá prostor, tak to může způsobit hrozné škody," řekl Graubner.

Jako tradičně se podávala polévka s játrovými knedlíčky, pečená kachna se zelím a knedlíkem nebo řízek s bramborovým salátem. Jako dezert pak vánoční cukroví, vánočka a ovoce. Pro každého hosta byl rovněž připraven vánoční dárek. Letos získala komunita podle Koldinské jako sponzorský dar stovku kvalitních spacích pytlů. "Jsou to opravdu velice potřebné dárky, které těm, kteří jsou pod mostem nebo žijí opravdu na ulici, mohou zachránit i život," řekla. "Pro ty, kteří jsou v jiné situaci, tak máme obdobně hezké dárky, nějaké teplejší oblečení nebo kosmetiku," dodala.

Akci zajišťovalo asi 80 dobrovolníků. Někteří servirovali či obsluhovali kuchyň, jiní usedli za slavnostně prostřený stůl spolu s hosty, aby vytvořili rodinnou atmosféru. Akce se v metropoli koná tradičně,

letošní ročník byl pětadvacátý. Stejně jako před rokem uspořádá komunita vánoční oběd i pro lidi z Ukrajiny, kteří utekli ze své země před válkou, na pravoslavné Vánoce 7. ledna.

Komunita Sant'Egidio je církevní hnutí, které se zrodilo v roce 1968 v Římě jako pokus skupiny studentů postavit na první místo ve svém životě soucit s chudými a pomoc jim. V České republice vznikla Komunita Sant'Egidio v roce 1993 a dnes působí v Praze, Brně a Olomouci. Aktuálně se zaměřuje na pomoc lidem bez domova, na službu romským dětem a službu starým lidem.

Centrem Prahy projde Tříkrálový průvod se třemi králi na velbloudech v čele

Tradiční tříkrálový průvod v hlavním městě organizuje Arcidiecézní charita Praha již po sedmé. Uskuteční se v pátek 5. ledna 2024 od 15 hodin. Velkolepá akce na konci vánočního období přitahuje každoročně pozornost tisíců lidí. Upozorňuje na probíhající Tříkrálovou sbírku na pomoc lidem v nouzi.

Malou Stranou, přes Karlův most až na Staroměstské náměstí projde v pátek 5. ledna 2024 průvod v čele s třemi králi na velbloudech. V doprovodu bubeníků, trubačů a mnoha kostýmovaných dobových postav připomene průvod legendu o putování tří mudrců do Betléma za nově narozeným Ježíškem.

Samotnému průvodu bude předcházet tradiční tříkrálová bohoslužba a požehnání tříkrálovým koledníkům, které udělí pražský arcibiskup Jan Graubner v kostele sv. Tomáše v Praze na Malé Straně.

Tříkrálový průvod vyjde z bývalého velkého parkoviště na Malostranském náměstí. Průvod v čele s třemi králi na

velbloudech bude putovat přes Karlův most a Mariánské náměstí až na Staroměstské náměstí, kde bude zakončen u živého betléma na pódiu. Tři králové obdarují svými dary Ježíška a předají svá poselství.

Návštěvníci budou moci vyslechnout Českou mši vánoční Hej mistře Jakuba Jana Ryby v podání Svatojakubského sboru a orchestru pod taktovkou Jana Rezka. Účinkují sólisté Národního divadla Praha.

Podle: www.cirkev.cz

Sport

Florbalistky jsou na Mistrovství světa třetí, medaili získaly po dvanácti letech

České florbalové reprezentantky se podruhé v historii světových šampionátů umístily na stupních vítězů. V Singapuru porazily v souboji o bronz Švýcarky 5:4. Prolomily tím tak prokletí čtvrtého místa, na kterém skončily pětkrát za sebou. Turnaj vyhrála už podeváté v řadě florbalová velmoc Švédsko.

Česky se k úspěchu odrazily spolehlivými výkony v základní skupině. Poradily si v ní s Polkami 9:3 a Slovenkami 9:1. Podlehly jen favoritkám turnaje ze Švédska 1:6.

V boji o nejlepší čtyřku si tým kouče Lukáše Procházky zapsal nejvyšší výhru na turnaji. Dánsku nadělal třináct gólů, přičemž obdržel jen jeden.

V semifinále zastavily český výběr Finky, které vyhrály 8:2. Na jejich postupu se významně podílela dvojčata Kauppi. Věra zaznamenala čtyři góly a jednu asistenci a Oona přidala ke gólu čtyři asistence.

Formu si Finky ale nepřenesly do finále, kde prohrály se Švédkami 6:4 v boji o zlato.

*Neoznačné zprávy podle:
<https://carolina.fsv.cuni.cz>*

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

**Slovenský bohoslovec Ján Havlík
bude blahorečen jako mučedník pro víru**

Slovenský bohoslovec Ján Havlík (12. února 1928 - 27. prosince 1965), člen misijní společnosti svatého Vincence de Paul, bude blahorečen a stane se tak dalším svědkem z doby pronásledování církve komunistickým režimem, jehož mučednictví církev oficiálně uznala. Papež František při audienci prefekta Kongregace pro svatořečení, kardinála Marcella Semerara, potvrdil 14. prosince dekret o jeho mučednické smrti *in odium fidei*, tedy z nenávisti k víře.

Ján Havlík pocházel z Vlčkovjan u Skalice, které jsou dnes součástí obce Dubovce. Narodil se 12. února 1928 jako nejstarší ze čtyř dětí ve velmi chudé rodině. Jeho rodiče byli věřící lidé a vliv na něj měla i jeho teta Angela, která byla řeholnicí vincentkou.

V roce 1943 se stal žákem Apoštolské školy Misijní společnosti svatého Vincence de Paul v Banské Bystrici. Během povstání v srpnu 1944 byli žáci nejprve převezeni do Trnavy, pak odešli domů. Po skončení války se Ján vrátil do Banské Bystrice, aby dokončil studia. V květnu 1949 složil maturitní zkoušku.

O rok později, v květnu 1950, byli Havlík a ostatní novicové násilně odvedeni z apoštolské školy do "převýchovného ústavu" v obci Kostolná. Následovaly nucené práce na stavbě přehrady mládeže v Nosicích, kde musel zůstat až do srpna 1950. Poté si našel ubytování v Nitře a při práci pokračoval ve studiu teologie.

Dne 29. října 1951 provedly ozbrojené složky StB razii v podnájmu a Havlík i jeho spolubydlici byli zatčeni. Ve vyšetřovací vazbě, kde byl podroben mučení, zůstal 15 měsíců. V únoru 1953 byl během procesu se Štefanem Krištinem a spol. v Nitře odsouzen k deseti letům vězení za velezradu. Byl převezen do pracovního tábora Rovnost u Jáchymova, kde pracoval v uranových dolech.

Koncem léta 1958 byl podruhé obviněn za misionářskou službu spoluvězňům. Byl držen ve vyšetřovací vazbě v Ruzyni, kde byl vystaven tvrdé psychické tyranii, tzv. mučení v bílých rukavicích. Při soudním procesu mu byl trest zvýšen o další rok. V roce 1960 byl však jeho zdravotní stav již tak špatný, že musel být převezen do vězeňské nemocnice ve Valdicích. Po několika měsících byl převezen do vězeňské nemocnice v Ilavě.

V říjnu 1962 byl propuštěn, ale jeho zdraví bylo vážně narušeno fyzickým utrpením a psychickým stresem. Zemřel 27. prosince 1965 ve věku 37 let v důsledku nelidského zacházení a mučení.

Kéž Vánoce přinesou světu mír a smutek se promění na radost

Papež František 25. prosince, na Boží hod vánoční, pozdravil davы shromážděné na Svatopetrském náměstí z centrální lodžie Svatopetrské baziliky a tradičně popřál městu a světu vše dobré ve svém vánočním poselství, po němž následovalo slavnostní požehnání "Urbi et Orbi".

V úvodu svého poselství Svatý otec uvedl, že radostná zvěst, kterou dnes slavíme, je jistým příslibem nebyvalého daru: naděje, že se narodíme pro nebe. "Narození Páně zjevuje něžnou Boží lásku a Ježíš nám dává moc stát se Božími dětmi. Navzdory temným stínům, které v těchto dnech zahlujují Betlém, byl zažehnán nehybnoucí plamen, neboť Boží světlo přemohlo temnotu," zdůraznil papež.

Po narození Spasitele přišlo vyvražďování nevinátek, připomněl papež. Vzpomněl na nevinátka, "malé Ježíšky" dneška, kteří jsou obětmi v lůně svých matek, na cestách podnikaných v zoufalství

a při hledání naděje, na životy všech těch maličkých, jejichž dětství bylo zničeno válkou.

"Musíme říci "ano" miru a "ne" válce, protože každá válka znamená porážku bez vítězů, neomluvitelnou hloupost, uvedl papež. Vyzval také k ukončení zbrojení vzhledem k tomu, že při lidské slabosti můžeme často dříve či později skončit u jeho použití k válce. Poznamenal, že mír je ještě obtížnější, když výroba, prodej a obchod se zbraněmi rostou a veřejné prostředky vynakládáné na zbrojení mohou jít na úkor chleba pro hladové. Odsoudil zájmy a zisky, které hýbou loutkovými provázky války, jež je třeba vynést na světlo, protože širší veřejnosti jsou často neznámé. Modlil se, abychom s Boží pomocí vynaložili veškeré úsilí pro den, kdy národ nepozvedne meč proti národu.

Při pohledu na části světa, kde je mír vzdálený, se papež modlil za ukončení války, která ničí životy lidí v Izraeli a Palestině. Vyjádřil útechu obyvatelům Gazy a celého regionu, zejména křesťanským komunitám. Svatý otec řekl, že jeho srdce truchlí nad oběťmi ohavného útoku ze 7. října, a zopakoval naléhavou výzvu k osvobození těch, kteří jsou stále drženi jako rukojmí. Dále papež prosil o ukončení vojenských operací s jejich děsivou sklizní nevinných civilních obětí a vyzval k řešení zoufalé humanitární situace otevřením možnosti poskytování humanitární pomoci v Gaze. Svatý otec vyjádřil naději, že upřímný a vytrvalý dialog s pevnou politickou vůlí a mezinárodní podporou může vést k vyřešení palestinské otázky.

Papež jmenoval další národy, které se snaží dosáhnout míru a stability, zmínil válkou zmlitanou Sýrii, Jemen a Libanon, kde se bojuje, a ujistil všechny lidi o svých modlitbách za jejich blaho. Prosil o mír pro Ukrajinu a žádal všechny, aby obnovili naši duchovní a lidskou blízkost k jejím bojujícím lidem, aby i on pocítil konkrétní skutečnost Boží lásky.

Svatý otec se modlil, aby se Arménie a Ázerbájdžán přiblížily k definitivnímu míru, zejména prostřednictvím humanitární pomoci a návratu uprchlíků do jejich domovů v bezpečí a s respektem k náboženským tradicím a bohoslužebným místům. V modlitbě vzpomněl také na obyvatele oblasti Sahelu, Afrického rohu, Súdánu, Kamerunu, Demokratické republiky Kongo a Jižního Súdánu - všechna místa, kde panuje vysoké napětí, ale mír je možný díky dobré vůli a vytrvalému úsilí. "Kéž se na Korejském poloostrově posílí bratrská pouta, a to prostřednictvím dialogu a usmíření schopných vytvořit podmínky pro trvalý mír," modlil se dále papež.

Papež se obrátil k Americe a modlil se za společné úsilí o řešení sociálních a politických konfliktů, zmírnění chudoby a řešení problémů, které nutí lidi k migraci. "Kéž pamatujeme na ty, kteří nemají hlas, zejména na děti, které trpí nedostatkem jídla a vody, na nezaměstnané, na ty, kteří jsou nuceni migrovat a riskují své životy a často se stávají obětmi bezohledných obchodníků s lidmi," řekl.

Na závěr papež připomněl, že za pouhý rok bude zahájeno jubileum roku 2025, které bude znamenat období milosti a naděje, ale které vyžaduje naši přípravu prostřednictvím obrácení srdcí, odmítnutí války a přijetí míru. "Kéž radostně odpovíme na Pánovu výzvu, slovy Izaiášova proroctví, abychom přinášeli dobrou zprávu utlačovaným, obvazovali zlomené v srdci, hlásali zajatcům svobodu a vězňům propuštění", uzavřel svou promluvu papež František.

Podle: www.cirkev.cz

Papež jmenoval Stanislava Přibyla novým biskupem Diecéze litoměřické

V sobotu 23. prosince 2023, jmenoval papež František nového biskupa Diecéze litoměřické. V pořadí 21. biskupem litoměřickým se stane redemptorista Stanislav Přibyl, současný generální sekretář České biskupské konference a administrátor poutního místa Horní Police v litoměřické diecézi. Nový biskup bude uveden do úřadu 2. března 2024, kdy také přijme biskupské svěcení.

Informaci o novém biskupovi oznámil v litoměřické katedrále sv. Štěpána 23. pro-

since za přítomnosti současného litoměřického biskupa Jana Baxanta, kněží a věřících rada Apoštolské nunciatury v České republice, Mons. Giuseppe Silvestrini, který zastoupil apoštolského nuncia v ČR Judu Thaddea Okola, který se účastnil mše svaté v pražské katedrále sloužené za oběti tragédie na Filozofické fakultě UK.

„Je den státního smutku za zemřelé při čtvrtěční střelbě na Filozofické fakultě UK v Praze. Právě jsme jejich památku uctili minutou ticha a pomodlili se modlitbu Anděl Páně za jejich duše, jejich rodiny, kteří truchlí za své blízké,“ vzpomněl Mons. Silvestrini a dodal: „Dnes Apoštolská nunciatura přináší radostnou zprávu vám všem v litoměřické diecézi, Papež František jmenoval otce Stanislava Přibyla biskupem litoměřické diecéze.“

Nově jmenovaný litoměřický biskup Stanislav Přibyl uvedl: „Mezi jmenováním a zveřejněním se událo mnoho věcí. Především tragické události na Filozofické fakultě UK, kde jsem doktorandem, tak se mě to dotýká velmi zblízka. V Galerii Uffizi ve Florencii je obraz Narození Páně od jednoho holandského mistra. Postavy, které jsou ve tmě, se sklánějí nad Ježíšem, který září. To je možná symbol těch letošních Vánoc, poznamenaných takovou temnotou násilí, bolesti a smutku. On je tím, kdo přináší světlo, je Světlem, je strážcem světla, je malý, ale tato jiskřička zažehuje velké světlo. To světlo se však šíří od Boha k člověku a od člověka k člověku, asi jako když si zapalujeme jeden od druhého svíčku. Ježíš je Bohem útěchy, který se stal člověkem, a tak se mi může podívat do očí... a já jemu. Je snad něco útěšnějšího než to, že se mohu podívat do očí někomu, kdo mě miluje?“ Uvedl P. Stanislav Přibyl a dodal: „O svém jmenování jsem se dověděl na 3. neděli adventní. Mám radost a současně mě naplňuje bázní fakt, že na mě Bůh shlédl v tak zodpovědném poslání. Dnešní zveřejnění jmenování je potom možné chápat jako vánoční dar: rozhodně je to velké obdarování pro mě, a doufám, že i pro celou diecézi, kterou jsem si zamiloval už před 15 lety, když jsem přišel do Litoměřic jako generální vikář. Po Bohu chci vyjádřit svou

vděčnost za důvěru papeži Františkovi a Mons. Janu Baxantovi, mému předchůdci, za jeho službu. Těším se na ty, kteří mi budou svěření: jsem tu s vámi a jsem tu pro vás!“

Biskupské svěcení a zároveň uvedení P. Stanislava Přibyla do úřadu se uskuteční v sobotu 2. března 2024 při mši svaté od 11 hodin v katedrále sv. Štěpána v Litoměřicích. Do této doby bude apoštolským administrátorem litoměřické diecéze biskup Jan Baxant, který ke jmenování svého nástupce uvedl: „Jedenačtyřicetému biskupovi litoměřickému, mému kdysi žákovi, posléze spolupracovníku a nyní nástupci, vyprošuji moudrost Ducha Svatého a laskavost Panny Marie. Dobrý pastýř Kristus ho, jako biskupa, určil za nástupce apoštolů. Na jeho novou cestu do diecéze, kterou zná a má ji rád, a o níž ví, že je kame-nolomem i zahradou, mu přislubuji duchovní podporu modlitby a bratrské přízně. Zpráva o jeho jmenování mě potěšila a papeži Františkovi jsem vděčný, že takto rozhodl.“

P. ThLic. Ing. Stanislav Přibyl, Th.D., CSsR se narodil 16. listopadu 1971 v Praze – Strašnicích. Vystudoval Střední průmyslovou školu zeměměřickou. Po maturitě nastoupil do noviciátu v polské Lubaszowé (1990–1991) a následně složil řeholní sliby v kongregaci redemptoristů. V letech 1991–1996 studoval na KTF UK a zároveň absolvoval formaci v pražském Arcibiskupském semináři. Po vysvěcení na kněze v roce 1996 byl farním vikářem na Svaté Hoře (1996–1999) a farářem tamtéž (1999–2008). V letech 2002–2011 zastával úřad provinciála pražské provincie redemptoristů.

V roce 2004 se stal prezidentem Arcidiecézní charity Praha. Působil zde do konce roku 2008. V témže roce byl jmenován členem kněžské rady v Pražské arcidiecézi.

V roce 2012 získal na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze licenciát teologie, v roce 2014 získal tamtéž doktorát z teologie. V roce 2019 dokončil magisterské studium na Fakultě sociálně ekonomické Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem v oboru finance a management. V současné době se věnuje na FF UK studiu dějin výtvarného umění se zaměřením na osobnost třetího pražského arcibiskupa Jana z Jenštejna.

Mezi lety 2009 a 2016 působil ve funkci generálního vikáře litoměřické diecéze. Od 1. října 2016 pracuje jako generální sekretář České biskupské konference; vede sekretariát této organizace zastřešující činnost katolické církve v ČR a mluví za ni v médiích.

Mezi jeho oblíbené činnosti patří hudba, především hra na varhany, a také fotografování. Komunikuje na různých úrovních polsky, německy, anglicky, italsky a francouzsky.

Diecéze litoměřická byla založena bulou papeže Alexandra VII. ze dne 3. července 1655, a byla vydělena z území arcidiecéze pražské. Zaujímá plochu 9 393 km², má 10 vikariátů, 384 farností a nachází se v ní 1265 samostatně stojících kostelů a kaplí. V pořadí 20. diecézním biskupem je od roku 2008 Jan Baxant, který 8. října 2023 dosáhl kanonického věku 75 let a podal rezignaci na úřad sídelního biskupa do rukou papeže.

Podle: www.cirkev.cz

Rozloučení se zesnulým knížetem Karlem Schwarzenbergem

Karel VII. kníže ze Schwarzenbergu
(* 10. 12. 1937 v Praze, † 12. 11. 2023 ve Vídni)

V sobotu dne 9. 12. 2023 po 12. hodině dopolední se Česká republika rozloučila se svým bývalým ministrem zahraničí, poslancem a senátorem Karlem Schwarzenbergem, který byl příslušníkem jednoho z nejstarších evropských šlechtických rodů. Podle rodové tradice to byl Karel VII. kníže ze Schwarzenbergu, celým jménem a příjmením to byl Karel Jan Nepomuk Josef Norbert Bedřich Antonín Vratislav Menas kníže ze Schwarzenbergu. Patřil do české, původně orlické větve rodu Schwarzenbergů. V zemích, kde nebylo užívání šlechtických titulů zakázáno, to byl kníže ze Schwarzenbergu, vévoda krumlovský, okněžněný hrabě ze Sulzu a landkrabě klettgavský. Byl také rytířem habsburského Řádu zlatého rouna.

Po Sametové revoluci a po volbě prezidenta republiky koncem roku 1989 působil jako vedoucí prezidentské kanceláře (kancléř) prezidenta Československé republiky Václava Havla. Byl ministrem zahraničních věcí ve druhé Topolánkové vládě (nominován byl za Stranu zelených) a prvním místopředsedou vlády a ministrem zahraničních věcí v Nečasově vládě (tam působil za stranu TOP 09). V letech 2004–2010 byl senátorem Parlamentu České republiky za Prahu 6. Od května roku 2010 byl poslancem Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. V letech 2009–2015 byl předsedou strany TOP 09, kterou roku 2009 spoluzaložil.

Nedávno zesnulý kníže Karel VII. Schwarzenberg se narodil dne 10. 12. 1937 v Praze-Bubenči. Byl nejstarším synem spisovatele, heraldika a historika Karla VI. knížete ze Schwarzenbergu a jeho manželky

Antonie, princezny z Fürstenbergu. Pocházel z mladší (sekundogeniturní) větve rodu Schwarzenbergů, zvané též orlická větev téhož rodu. Jeho předkem byl slavný vojevůdce „Bitvy národů“ u Lipska. V té bitvě došlo k monumentální porážce vojsk francouzského císaře Napoleona I. Bonaparta roku 1813.

Karel VII. kníže ze Schwarzenbergu se narodil do neklidného časového období. Itálii už od roku 1924 ovládali Mussoliniho nacionalisté a fašisté, v sousedícím Německu se roku 1933 chopili moci fanatičtí stoupenci Hitlerovy nacistické strany. Zdálo se, že v Evropě není dostatek prostředků ani vůle k tomu, aby bylo zabráněno expanzi těchto nebezpečných režimů. Navíc už od konce roku 1917 hrozilo šíření totalitního režimu ze Svazu sovětských socialistických republik (SSSR).

Zakladatel Československé republiky Tomáš Garrigue Masaryk dne 14. 9. 1937 zemřel. V pořadí druhý prezident Československé republiky Eduard Beneš, do funkce prezidenta zvolený dne 18. 12. 1935 po abdikaci Tomáše Masaryka, potřeboval morální podporu. Tu mu poskytli mj. také představitelé české a moravské šlechty svým „Prohlášením příslušníků historické šlechty“. Tento dokument předala prezidentu republiky Eduardu Benešovi skupina 12 představitelů šlechtických rodů, vedená nevlastním otcem knížete Karla VI. Schwarzenberga Zdenko Radslavem Kinským. Šlechtici se ve svém prohlášení postavili za nedotknutelnost historických hranic českého státu a vyjádřili věrnost svých rodů Československé republice.

Po přijetí Mnichovské dohody prezident Československé republiky Eduard Beneš dne 5. 10. 1938 abdikoval a o 17 dní později, dne 22. 10. 1938, odletěl do Londýna. Po obsazení Československa vojsky Adolfa Hitlera dne 15. března 1935 otec zesnulého Karla VII. kníže ze Schwarzenbergu odmítl stát se říšským občanem a dále se hlásil k české národnosti. Doložil to svým podpisem dokumentu nazvaného „Národnostní prohlášení české šlechty“, jehož hlavním autorem byl bratr Karla VI. František ze Schwarzenbergu. Toto prohlášení, navzdory nátlaku nacistů, podepsalo více než 80 českých a moravských šlechticů.

Karel VI. patřil mezi šlechtice, na jejichž majetek zastupující říšský protektor Reinhard Heydrich uvalil roku 1940 nucenou správu. On a celá jeho rodina byli přinuceni odejít ze svého sídla na zámku Orlik a nastěhovat se do malého zámku v Čimelicích.

Tam se Karel VI., kromě udržování zámku a jeho okolí a péče o svoji rodinu, věnoval psaní historických prací. Jeho syn, pozdější Karel VII., jeho o rok starší dcera a druhý, o 3 roky mladší syn, v obci Čimelice prožili svoje dětství. Starší dcera a starší syn Karel v Čimelicích navštěvovali základní (tehdy „národní“) školu.

V dubnu roku 1945 byl na popud Karla VI. ze Schwarzenbergu vytvořen čimelický ilegální Obecní národní výbor, který se připravoval na protiněmecké povstání. Karel VI. a jeho nevlastní bratr Norbert Kinský se následně účastnili květnového povstání v Čimelicích. On sám se podílel na odzbrojení maďarských vojáků, ubytovaných v hostinci Na knížecí. Po zranění, které Karel VI. utrpěl při nehodě na motocyklu, ho při jednání o kapitulaci jednotek SS, vedených generálem von Pükle, zastupoval jeho nevlastní bratr Norbert Kinský.

Dne 4. 6. 1945 byl Karel VI. zvolen předsedou Revolučního národního výboru v Čimelicích. Vedl ho téměř 1 rok. Po válce sice právoplatně převzal kontrolu nad svým majetkem, ale brzy o rodinný majetek znovu přišel. Po komunistickém převratu v únoru roku 1948 byl zabaven také majetek orlické větve Schwarzenbergů. Byl to jeden z řady důvodů, proč Karel VI. se svou rodinou odešel do Rakouska. K odchodu je vedly také obavy před dalšími, velmi pravděpodobnými perzekucemi.

V Rakousku žili u babičky z matčiny strany nedaleko města Salzburgu. O několik roků později se přestěhovali do bytu ve Vídni, který se brzy proměnil ve společenský salon. Jeho starší syn, pozdější Karel VII. ze Schwarzenbergu, se pak ve svém mládí čile věnoval vídeňskému kavárenskému životu.

Karel VII. ze Schwarzenbergu prošel tradiční rodinnou aristokratickou výchovou. Od svého dětství se učil etiketě a několika jazykům, zejména češtině, němčině, francouzštině a angličtině. Ovládal také italštinu. V roce 1957 absolvoval gymnázium ve Vídni. Následně započal studia práv ve Vídni a poté ve Štýrském Hradci. Studoval také lesnictví v Mnichově. Podle svědectví tehdejších jeho známých nebyl nijak výrazným studentem.

Studia nedokončil, protože se musel začít věnovat správě rodinných panství v Německu a Rakousku. V roce 1960 ho totiž adoptoval jeho strýc JUDr. Jindřich ze Schwarzenbergu, člen starší (primogeniturní) hlubocko-krumlovské větve Schwarzenbergů. Tato adopce pro mladého Karla znamenala finanční zajištění a dědictví v hodnotě až 400 tisíc milionů eur, které získal po strýcově smrti roku 1965.

Karel VII. kníže ze Schwarzenbergu roku 2019

Manželkou Karla VII. ze Schwarzenbergu byla lékařka Therese ze Schwarzenbergu, pocházející z rodu rakouských hrabat Hardegga. Její předkové se stali koncem 15. století majiteli hradu Hardegg, který se nachází na moravsko-rakouském pomezí, hned za hranicemi České republiky. Budoucí manželé se poprvé setkali ve Vídni v roce 1957 na banketu, pořádaném pro nezadané aristokraty. Sňatek uzavřeli v tyrolském Seefeldu dne 22. 4. 1967. Po svatbě se přestěhovali na zámek Obermurai ve Štýrsku. Therese v době manželství porodila 3 děti. Roku 1987 se ukázalo, že třetí syn Karel Filip, narozený roku 1979, je nemanželské dítě. Kvůli této aféře se manželé Schwarzenbergovi rozvedli, ale nadále zůstali v kontaktu.

Je známo, že Karel VII. měl tehdy milenecký vztah s o mnoho roků mladší maďarsko-italskou markraběnkou Zitou Pallavicini. O Vánocích roku 1992 utrpěla Therese Schwarzenbergová těžký úraz při lyžování. Po něm byla dlouho ochrnutá, ale po dlouhé a náročné rehabilitaci se dokázala znovu „postavit na nohy“. Dne 25. 7. 2008 se někdejší manželé Karel a Therese znovu vzali. Jejich druhá svatba se konala v tichosti na zámku Obermurai. Therese později řekla: „Rozvod byl potřebný, a nám oběma bylo snad od začátku jasné, že jednou zase budeme spolu schopni žít.“

Na podzim roku 1989, po Sametové revoluci, se Karel VII. Schwarzenberg vrátil do své rodné vlasti. Tam se ihned a velmi intenzivně zapojil do společenského, hospodářského a politického života. Prezident Československé republiky Václav Havel ho ke dni 1. 1. 1990 jmenoval členem Kolegia poradců, v červenci roku 1990 se stal vedoucím prezidentské kanceláře (kancléřem). S Václavem Havlem

spoluzakládal „Masarykovo demokratické hnutí“. Usídlil se na záměcku Dřevíč, který od státu odkoupil a na vlastní náklady nechal opravit. Z důvodu svého politického angažmá následně žil také v Praze.

Po odchodu z funkce kancléře prezidenta republiky se věnoval správě navrácených rodinných majetků a neformálně se pohyboval i v politice. V letech 2004–2021 byl členem parlamentu. Nejprve jako senátor (2004–2010), poté jako poslanec (2010–2021). V letech 2007–2013 rovněž dvakrát zastával funkci ministra zahraničních věcí. Po odchodu z politiky roku 2021 žil převážně na zámku Dřevíč, a pohyboval se také v Praze a ve Vídni. Nadále se vyjadřoval k veřejnému dění. Byl praktikujícím římským katolíkem. Věřil v účinnost homeopatie, kterou se zabývá jeho manželka. Psal klasickým inkoustovým perem a byl sběratelem i uživatelem dýmek.

Jeho prvorozený syn Jan Nepomuk ze Schwarzenbergu (* 13. 12. 1967 ve Vídni) navštívil poprvé Československo roku 1978. Ze svých sourozenců zůstal nejdéle svobodný. V sobotu dne 20. 3. 2010 se v Neuberger an der Mürz ve Štýrsku oženil s malířkou a sochařkou baronkou Dianou Orgovyni-Hanstein (* roku 1971 ve Vídni). V sobotu dne 8. 4. 2017 se na zámku Obermurai v nejbližším rodinném kruhu oženil podruhé. Jeho druhou manželkou se stala vystudovaná socioložka, italská šlechtice Franceska Riario-Sforza (* ve Florencii roku 1974).

Karel VII. ze Schwarzenbergu měl v posledních desítkách let svého života trvalý pobyt na zámku Dřevíč v obci Sýkořice v okrese Rakovník. Byl také vlastníkem zámku Obermurai (též: Murau) v rakouském Štýrsku. Tam žije jeho manželka Therese Schwarzenbergová a jejich starší syn Jan Nepomuk (Johannes Nepomucenus). Byl rovněž majitelem rodového zámku Schwarzenberg v bavorském městě Scheinfeld. Svůj vlastní byt měl v Praze a ve Schwarzenberském paláci ve Vídni.

Označoval se za Středoevropana s českým a švýcarským pasem. Kromě českého občanství měl totiž také domovské právo ve švýcarském kantonu Curych a tedy i švýcarské občanství. Tuto výsadu vlastní všichni příslušníci rodu Schwarzenbergů, a to už od působení knížete Ferdinanda Viléma Eusebiusa ze Schwarzenbergu, který žil v letech 1652–1703. Tento jejich předek zdědil roku 1687 hrabství Klettgau a brzy nato uzavřel spojení s kantonem Curych proti zneprátenému kantonu Schaffhausen.

Karel VII. ze Schwarzenbergu měl církevní pohřeb se státními poctami dne 9. 12. 2023 v katedrále sv. Vít, Václava a Vojtěcha na Pražském hradě. Celebroval arcibiskup pražský Jan Graubner s dalšími biskupy. Smuteční kázání měl Prof. Dr. Tomáš Halík. Chrámový

Karel VII. kníže ze Schwarzenbergu roku 2022

sbor zazpíval písně dle přání zesnulého. Zádušní obřady vedl a na kytaru zahrál a zazpíval salesiánský kněz Ladislav Heryán. Smuteční projev pronesl prezident České republiky Petr Pavel. Obřadu v katedrále se zúčastnili příslušníci významné evropské šlechty – zástupci Lichtensteinů, Lobkowiczů, Kinských, Czerninů, Dohalských aj. Přítomni byli významní státníci a politici, mezi nimi slovenská prezidentka Zuzana Čaputová a bývalý prezident České republiky Miloš Zeman.

Ostatky zesnulého Karla VII. knížete ze Schwarzenbergu byly následujícího dne, v neděli dne 10. 12. 2023, uloženy ve Schwarzenberské hrobce, která stojí poblíž zámku Orlík v jižních Čechách.

Zesnulý Karel VII. kníže ze Schwarzenbergu byl nositelem 23 vyznamenání a řádů. Pravděpodobně nejvíce ceněné jsou habsbursko-lotrinský Řád zlatého rouna, zesnulému udělený roku 1991, a Řád bílého lva I. třídy občanské skupiny, jemu propůjčený roku 2023. Snad proto byly tyto 2 řády vystaveny na velkých modrých polštářích u jeho rakve a v závěru smutečního obřadu nesený před rakví ve smutečním průvodu.

Mezi dalšími řády a vyznamenáními jmenujme alespoň Řád Tomáše Garrigua Masaryka III. třídy (2002), Velkokříž Záslužného řádu Spolkové republiky Německo (2008), Komandérský kříž s hvězdou Záslužného řádu Maďarské republiky (2009), Řád za zásluhy Svobodného státu Sasko (2012), Velkokříž Řádu za zásluhy Polské republiky (2013), Velké zlaté čestné vyznamenání státu Štýrsko, Řád knížete Jaroslava Moudrého II. třídy (2020), atd.

Dobrotivý Pane Bože, buď milostiv jeho nesmrtelné duši, prosíme!

*Z dostupných pramenů připravil
Jiří Kachlík, Brno, Česká republika*

Michaelka Hauková, malá světice mezi námi?

Neobyčejný příběh „šestiletého anděla“

Michaelka Hauková

* 12. listopadu 1951 v Brně
† 17. července 1957 v Lukově

Dva bratři si vzali dvě sestry...

Rodina Haukových bydlela v Brně, ale jezdila do Lukova nedaleko Zlína velmi často. Proč? Začalo to tím, že si několik desetiletí před tím dvě rodné sestry z Lukova vzaly dva bratry z Brna. Jedna z těch sester provdaných do Brna byla Michaelčina babička. Byly prázdniny a po prázdninách měla Michaelka nastoupit do první třídy. Byla nemocná a lékař jí doporučil pobyt na zdravém vzduchu na venkově.

Středa 17. července 1957

Na středu 17. července 1957 si její mladší bratr Jindřich pamatuje spíš z mamčině vyprávění, bylo mu tehdy teprve tři a půl roku: „Maminka mě vezla v kočárku a s námi šla Michaelka a devítiletá sestřenice Boženka. Přijeli jsme na paseku k pomníčku svatého Jana na okraji Lukova, kde si maminka sedla vedle kočárku a holky si hrály opodál na pasece. Lesník zavolal na maminku, že se bude manipulovat s kládami, ať nás odvede dál. Ale v tu chvíli se jedna z klád uvolnila a řítila se na nás. S kočárkem maminka stačila uhnout, i děvčata utíkala bokem a přitom se držela za ruce. Kláda zasáhla Michaelku. Boženka, která ji v tu chvíli držela, se nestalo vůbec nic. Michaelka byla na místě mrtvá.“

Její bratr MUDr. Jindřich Hauk dále vzpomíná: „Maminka mi také vyprávěla, jak velkou pomocí pro ni v ten den byly řeholní sestry (Milosrdné sestry svatého Kříže), které měly klášter s kaplí v Lukově. Poskytly kapli, kde mohlo být tělo Michaelky uloženo a kde se s maminkou a s námi všemi modlily, než bylo její tělíčko převezeno do Brna.“

Duchovní životopis šestiletého dítěte?

Když Michaelka zemřela – nebo spíše když se narodila pro nebe, – bylo jí necelých šest let. Životopisy významných osob někdy začínají krátkou zmínkou o dětství, ale jejich těžiště bývá „až potom“. Je vůbec možné napsat životopis a dokonce „duchovní životopis“ šestiletého dítěte? Její mladší bratr Jindřich si vzpomíná spíš na to, jak chodili s maminkou k jejímu hrobu. Z vyprávění maminky, která dnes už nežije, zná jen něco, co by se dalo označit za hrubou kostru události Michaelčina života. Zajímalo ho však víc. A postupně našel celou řadu pramenů. Je z nich možné sestavit obraz, nad kterým on sám doslova užasl.

Nejenže shromáždil svědectví dodnes žijících svědků, ale zjistil, že se dochovala celá řada písemných svědectví řeholnic z Kongregace Milosrdných sester svatého Kříže. Ty na Michaelku nejenom vzpomínají, ale svědčí také o zcela mimořádném uzdravení jedné z nich – a jsou přesvědčeny, že je to zázrak, který se stal na přmluvu malé Michaelky, jak je uvedeno dále. A nejen to. Podařilo se najít Michaelčin životopis, který sepsala katechetka Julie Weinbergerová. Právě ona připravovala Michaelku na první svatou zpověď a svaté přijímání. Už to bylo něco zcela mimořádného, protože děvče bylo u prvního svatého přijímání 27. května 1956 v kostele sv. Augustina v Brně – víc než rok před svou smrtí, Michaelce bylo tehdy teprve čtyři a půl roku. K prvnímu svatému přijímání v tomto věku potřebovala zvláštní povolení, které opravdu dostala.

Jindřich Hauk dokonce zjistil, že existuje ještě jeden zvláštní pramen: P. Josef Koláček, SJ, (jezuitský kněz, který mnoho let působil jako ředitel české redakce Vatikánského rozhlasu) vytvořil text dochovaný v samizdatovém, na stroji psaném vydání, nazvaný Michaelce, který sepsal ještě před svou emigrací. Napsal ho po rozhovorech s Michaelčinou maminkou.

Suchá životopisná data...

Michaela Hauková se narodila v Brně 12. listopadu 1951 manželům Jindřichovi a Růženě Haukovým jako první dítě. Bydleli ve Wurmově ulici 5 v brněnské Masarykově čtvrti. Měla dva sourozence, Jindřicha (nar. 1954) a Ritu, která se narodila až rok po její smrti (1958). Pokřtěna byla 17. listopadu 1951 v nedalekém kostele svatého Augustina. Tehdy dost nezvyklé jméno Michaela bylo dítěti předem určeno matkou, „která si přála, aby dítě mělo – ať hoch, nebo děvče – mocného ochránce proti zlým duchům“, jak píše ve svém svědectví paní katechetka Weinbergerová. Ta dodává ještě jednu vzpomínku z raného dětství: „Kolem prvního roku onemocněla Michaelka angínou, život jí zachránil jedině rychle podaný penicilin. Tehdy řekl lékař, příbuzný, matce: „To jsi viděla, jak umírá dítě...““

Umírala, ale nezemřela. Pán Bůh s ní měl jiný plán. Ukázat, že důležitý není počet let strávený zde na zemi, ale to, čím jsou naplněny.

... a barvitý duchovní příběh

Lidé, kteří Michaelku znali, obdivovali její krásu a říkali: „To je krásné dítě.“ Jiní používali přirovnání: „To je taková malá svatá Terezička.“ Brzy se naučila posílat dětské pozdravy k nebi, ke kostelu, k obrazům svatých. Pak už uměla i krátké modlitbičky. Když ji bylo dva a půl roku, uměla se již sama bez matčiny pomoci modlit Anděl Páně! Jakmile se ozval zvon blízkého kostela, už klečela.

Také druhé učila, jak se modlit. Jedno starší děvče ze sousedství neumělo ještě modlitbu Otčenáš. Michaelka ji to velmi rychle naučila podle obrázků.

Dokáže dítě pochopit smysl sebezáporu?

Když se začala připravovat na první svaté přijímání, snažila se odnaučit mlsat. Lákavý bonbon držela v ruce po dobu, kterou si umínila – přesně podle hodin, – a pak ho teprve snědla. Později dobu prodlužovala, až neměla problém odložit pamlskek úplně. Paní katechetka Weinbergerová zaznamenala: „Matka nyní po smrti Michaelky nachází v kapsičkách, v krabičkách a v kabelce tyto odložené sladkosti.“ Její sebezápor opravdu nebyl jen na oko, jen když se dospělí dívají!

„Šalina“ a desatero

Ve čtyřech letech toužila přistupovat ke svatému přijímání a maminka ji v tom podporovala. Tatínkovi se naopak zdálo, že v tomto věku ještě nemůže rozeznat hříchy, proto se nedokáže zpovídat a jak tedy může jít ke svatému přijímání. Ale následující událost ho přesvědčila. Když jeli domů tramvají, nějaký kluk vyskočil z jedoucí električky (tehdy ještě měly „brněnské šaliny“ otevřené plošiny bez dveří). Michaelka vzápětí hlásila: „Že ten chlapec hřešil proti pátému přikázání?“ Otec viděl, že dcera skutečně chápe, co jednotlivá přikázání znamenají.

Opravdu Boží působení
v duši dítěte?

Co způsobilo, že čtyřleté dítě denně, pokud mu to zdraví dovoľovalo, přistupuje ke svatému přijímání? Dokonce že každý den má při mši svaté a svatém přijímání svůj zvláštní úmysl: v pondělí za rodiče, v úterý za dědečky a babičky, ve středu za děti celého světa (ve středu zemřela), ve čtvrtek za obrácení hříšníků, v pátek za trpící a nemocné, v sobotu za „velebné pány“ (tedy za kněze) a v neděli za všechny příbuzné. Nebyl to jen nějaký vliv okolí, které dítěti něco „podsouvalo“? Její bratr MUDr. Jindřich Hauk na to říká:

„Když jsem s lidmi hovořil o Michaelčině zbožnosti, setkal jsem se i s argumentací, že její „zbožnost“ byla výsledkem bigotní výchovy ze strany maminky. Na to mám velmi jednoduchou a pádnou odpověď: Měl jsem stejnou výchovu jak Michaelka a také úplně tu stejnou maminku – a podívejte na mě, jak daleko mám ke svatosti!“

Je samozřejmě možné a pravděpodobné, že se mnoho věcí naučila nejen od svých rodičů, ale také od kněží nebo i řeholních sester, se kterými se setkávala. Také my se naopak můžeme naučit mnoho věcí od ní. Třeba i modlitbu, kterou se modlívala jako poděkování po přijetí Pána Ježíše ve Svatém přijímání:

„Děkuji ti, Pane Ježíši, žeš mi právě vtiskl do duše znovu obraz své překrásné tváře. Nedej, abych jej hříchem ztratila. Pomoz mi, abych si jej uchovala vždycky čistý až do chvíle, kdy mě zavoláš, abych tě viděla tváří v Tvář bez konce.“

Tento okamžik pro ni nastal v necelých šesti letech.

*S Jindřichem Haukem připravil
P. Pavel Zahradníček*

„Michaelko, pomoz!“

Řeholní sestry v Lukově Michaelku dobře znaly a byly s ní často v kontaktu během jejího krátkého pozemského života. A po její smrti se k ní modlily. Dochoval se dopis představené sester, adresovaný Michaelčině mamince – a v něm svědectví o zcela mimořádném a okamžitým uzdravení nevyléčitelně nemocné sestry Consolatrix. Na přímlovu Michaelky!

Ochrnutá sestra, která nemohla spát

Večer 27. prosince 1957 (je to stejný rok, ve kterém Michaelka zemřela) sestra Consolatrix citila – vlastně se až bála nastávající noci. Řekla nám, že by noci raději nemusely být, že jsou velmi dlouhé. Trpí velkou nespavostí již dlouhou dobu. Víme dobře, že jedině Bůh jí dává sílu, jinak by po tak dlouhou dobu bez spánku nevydržela. Po této strašné noci nám pak vyprávěla:

„V noci mi bylo velice zle od srdce, prosila jsem Michaelku, aby mi pomohla. Cítila jsem ji vedle sebe, ale ne že by mi pomohla, ale jak do mě drcá.“ Takže sestřička Consolatrix ji povídala: „Ale Michaelko, co mi děláš, co tak do mě drcáš, pomoz mně, mně je tak špatně.“

Snažila se dát si na srdce kapesník, který chová jako drahý poklad, kapesník potřísněný Michaelčinou krví při zranění, který jste jí dala na památku. Ale co se stalo. Kapesník jí upadl na zem a ona se chtěla naklonit a zvednout jej, ale nemohla. (...) V tom se vzbudila sestra Viktorína, rychle vstala, rozsvítila. Ostatní se vzbudily a našly sestru Consolatrix v ubohém stavu. Byla na půl těla ochrnutá. Obličej doleva úplně zkrivený se smrtelným výrazem. Poznaly, že hrozí nebezpečí, a hned mě a ostatní sestřičky vzbudily, abychom se u ní modlily. Rychle jsem se oblékla, vzala kousek vatičky s Michaelčinou krví a běžela za ní.

Když mě uviděla, řekla: „Ale panenko jediná, i vás vzbudily, proč? Podívejte se, jak mám pusku křivou.“

„Nahlas jsem volala Michaelku,
aby ji pomohla“

Přiklekla jsem k její posteli a nahlas jsem volala Michaelku, aby jí pomohla, aby ji uzdravila, aby k ní přišla. Pak jsme honem posílaly pro důstojného pána, aby jí udělil svátosti. Modlily jsme se k Michaelce a já jsem s hrůzou sledovala výraz v očích sestry Consolatrix a prosila jsem v duchu Pána Boha, aby ještě posečkal, než přijde kněz, aby byla poslána na cestu do věčnosti. Kněz brzy přišel a podal jí svaté Tělo Páně...

Nezapomenutelný okamžik!

Nastává nezapomenutelný okamžik, klečela jsem přímo proti ní, takže jsem ji viděla do tváře. Právě v tom okamžiku, jak jí kněz podal Svaté přijímání, nastala u ní celková změna: strnulý, smrtelný výraz ustupuje usměvavému a klidnému pohledu a milá sestřička se docela změnila. Viděla jsem – jak se říká „očividně“, – jak se její křivá ústa narovnávala. (...) Sestřička se mile usmívala. Známky ochrnutí poloviny těla zcela vymizely. Nevycházím z údivu a ve svých dalších modlitbách jsme děkovaly Pánu Bohu, že nás vyslyšel na přímlovu naší malé Michaelky. To není pohádka ani legenda, to je skutečnost.

Ráno byla sestřička tak čilá, že si troufala vstát s postele, ale pak zase ulehla. Volaly jsme lékaře, který přišel až odpoledne. Zjistil srdeční embolii. Vyjádřil se jen, že má sestřička zvláštní štěstí, že buďto pacienti takto postižení jsou hned mrtví, nebo zůstávají na půl těla ochrnutí.

O čtrnáct dní později

Včera tomu bylo 14 dní, dnes již sestřička hrála při mši svaté v kapli. Před 14 dny měla 120–130 tepů, dnes má jen 74 tepů za minutu. Lékař to připsuje „zvláštnímu štěstí a svému umění“ – my pomoci Boží na přímlovu Michaelky. Představte si, vždyť ji léčil velmi vzdělaný a chytrý pan docent Lázníčka, a to několik roků. Když byl o prázdninách v Uherském Hradišti, vyjádřil se, že jí není pomoci. A skutečně jsme pozorovaly stále zhoršování nemocí...

Je v pořádku a zdraví vás

Zaběhla jsem za milou sestrou Consolatrix, co Vám vzkáže. Říkala mně, abych Vám napsala, že se ve všem obrací na malou Michaelku a že jí pomáhá – i našim sestřičkám. To snad pochopíte, jak to na ni zapůsobilo v tu noc, je jako znovuzrozená. Pěkně vypadá, již trochu přibrala na váze. Doufáme, že ji Pán Bůh na přímlovu Michalky ještě zachová. Ovšem odevzdáváme všechno do nejsvětější vůle Boží. Je ještě mladá, nás sester ubývá, nové nejsou. (...) Vzpomínáme na Vás i celou Vaši rodinu i ve svých modlitbách a srdečně Vás všechny zdravíme.

Z dopisu sestry M. Jiřiny, civilním jménem Vlasty Štouračové (1908–1975), která byla představenou Milosrdných sester svatého Kříže v Lukově; dopis je datován 11. 1. 1958

Podle číslu Milujte se č. 67/2023

Vroucí vzpomínka

S hlubokou bolestí si dne 12. ledna 2024 připomeneme šestnácté výročí, kdy byl Pánem života a smrti povolán na věčnost náš milovaný manžel, tatínek a bratr, pan

Josef Borýsek

Narodil se 5. září 1942 v Horním Němčí na Moravě.

Do USA přicestoval po tragické smrti tatínka v roce 1952 se svou maminkou Marií Borýskovou a starším bratrem Zdeňkem a usadili se v Chicagu. 33 roků pracoval v American National Can Corp.

V USA se oženil s manželkou Věrou a společně vychovali syna Johna.

Po celých 55 let svého pobytu v USA byl činný v Moravských spolcích a krajanskému životu a uchování národních tradic věnoval své celoživotní úsilí.

Od roku 1993 byl prezidentem

Ústředny moravských spolků.

Dne 12. ledna 2008 ve věku 65 let podlehl nenadálé těžké nemoci.

Je pochován na hřbitově

Panny Marie Královny Nebe v Hillside, IL.

Vzpomínkovou mši svatou za něho i jeho zemřelou matku Marii Borýskovou budeme obětovat

v neděli 14. ledna 2024 v 10.30 dopoledne v kostele České misie v Brookfieldu.

Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenu v modlitbě s námi.

Věra Borýsková, manželka
syn John Borýsek s manželkou Valerií
a vnuk William Joseph
a vnučka Brooke Noel
a ostatní příbuzní v USA, Kanadě
a v České republice

Bolestná vzpomínka

Letošního 17. ledna tomu bude jedenáct let, kdy nás navždy opustila naše milovaná manželka, maminka a babička, paní

Marie Peroutka

Narodila se 12. února 1936 v obci Pitín u Uh.Hradiště.

V Brně vystudovala průmyslovou školu stavební a pracovala v projekčním ústavu, kde poznala svého manžela Miloše.

V roce 1957 uzavřeli sňatek a r. 1965 se jim narodil syn Pavel.

V létě 1968 se kvůli invazi sovětských vojsk do Československa nevrátili z dovolené ve Vidni, ale odjeli do Chicaga a zde pak úspěšně pracovala v projekčních ústavech.

V posledních letech statečně bojovala se zákeřnou nemocí, v níž ji posilovala hluboká víra v Boha - podlehl jí 17. ledna 2013.

Vzpomínkovou mši svatou za ni budeme obětovat v kostele České misie v neděli 21. ledna v 10.30 dopoledne

Děkujeme všem, kdo si spolu s námi na ni vzpomene v modlitbě.

Miloš Peroutka, manžel
Pavel Peroutka, syn s rodinou

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with

Conboy's Westchester Funeral Home

10501 West Cermak Road

Westchester, Illinois 60154

*Other Funeral Home locations
available upon request*

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

*Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service*

Happy
New
Year!

Česká Katolická Jednota

Fraternal Life Insurance - Since 1879

Insurance & Annuity Products

5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127
(216) 341-0444
www.czechccu.org

Šťastný nový rok 2024 Vám praje ***Tatraship***

Medzinárodná preprava

S našou neobmedzenou prepravnou kapacitou
ponúkame všetky druhy námornej nákladnej
dopravy a súvisiace služby.

- Zasielanie malých balíkov letecky a loďou.
- Objemné náklady, kontajnery na sťahovanie.
- Preprava motorových vozidiel a ďalšie služby.

Adresa

7250 W 90th Street
Bridgeview, IL 60455
Illinois, USA

Telefon: 708 576 8834

Email: info@tatraship.com

Viac informácií na: www.tatraship.com

HLASY NÁRODA

Máte již zaplacenou předplatné na rok 2024?

**Vpravo nahoře na nálepce s Vaší adresou
je měsíc a rok, kdy Vám předplatné končí**

USA na rok – osobní odběr v kostele: 30.00 USD

USA na rok – poštou 1. třída:

30.00 + 20.00 poštovné = 50.00 USD

Kanada na rok letecky:

30.00 + 35.00 poštovné = 65.00 USD

(prosíme z Kanady poslejte šeky v US dolarech)

Ostatní cizina na rok letecky:

30.00 + 60.00 poštovné = 90.00 USD

Šeky pište pouze na: Czech Mission

Naše adresa:

**Czech Mission
9415 Rochester Ave.,
Brookfield, IL 60513**

Tel.: (708) 255 - 5117 Mobil: (708) 533-1050

Doporučte Hlasy národa svým známým!

**Prosíme dary na kostel i předplatné novin
veškeré šeky pište na CZECH MISSION,
jinak nám šek banka vrátí. – Děkujeme za pochopení.**

**Veľa zdravia a šťastia
v novom roku 2024 Vám žela**

**NORTHWEST
DENTAL CENTER**

www.Dr.Simkovic.com

Northwest Dental Center

Doctor of Dental Surgery

Oleg M. Simkovic

**Implant Surgery, General Dentistry,
& Oral Care**

**Mluvíme česky a slovensky
33 let praxe**

**740 Northwest Highway
Fox River Grove, IL 60021
Ph (847) 639-9300
Nwdental@att.net**

Česká misie Vás zve na

TŘÍKRÁLOVÉ ODPOLEDNE

v Klubu České misie

9415 Rochester Ave. Brookfield, IL 60513

v neděli 7. ledna 2024

od 12.00 v poledne oběd

od 1.30 odpoledne program

K poslechu, zpěvu i tanci hraje
populární melodie a lidové písně

místní cimbálová muzika

na závěr Vánoční doby koledy zahraje

skupina BORŮVKY

Bude připraveno hojné občerstvení.

Vstupné dobrovolné

Informace Mons. Dušan Hladík

Telefon: (708) 255 - 5117 Mobil: (708) 533 - 1050

Srdce Vás pozýváme na

Limné radovánky plné hudby & tance

13. JANUÁŘ 2024

Alpine Banquet Hall

1141 W Roosevelt Rd. Westchester 60154

Otvorení
5:30PM

\$70

Family Style
Dinner

DJ Miro
Open Bar

Please RSVP to Miro at 630-670-6770

Výtažek bude věnován na podporu
Slovak Mission Chicago.

Ústředna Moravských Spolků

Vás srdečně zve na

ČESKO-SLOVENSKÝ PLES

v Crystal Grand Banquets

12416 S. Archer Ave. Lemont, IL

v sobotu 27. ledna 2024

6:30 PM – 1:00 AM

Dar za osobu \$ 115,-

Open bar – večere

Hraje a zpívá živě

**Veronika Rabada s kapelou
ze Slovenska**

dále hraje populární DJ Tony

Vstupenky online na:

[PLES2024EVENTBRITE.COM](https://ples2024eventbrite.com)

nebo RSVP poštou do 7. ledna 2024

Česká misie Vás zve na

MAŠKARNÍ BÁL

V sobotu 3. února 2024

v 8:00 PM

v Klubu České misie

9415 Rochester Ave. Brookfield, IL 60513

K tanci a poslechu hraje

DJ TONY

Soutěž o nejlepší masky

Bohaté občerstvení a hojnost nápojů

Jídla české kuchyně

a výborné domácí pečivo

Vstupné dobrovolné

Informace Mons. Dušan Hladík

Telefon: (708) 255 - 5117 Mobil: (708) 533 - 1050

PF 2024

Starý rok končí a nový začíná.

Vteřina po vteřině,
minuta za minutou letí
a hodiny do ticha půlnoc odbijí.
A neúprosný čas tak najevo nám dal,
že o rok zestárli jsme zas
a z klubka života nová nitka se nám odvíjí.

Starý rok stačil ještě zašeptat:
„Já odcházím a vystřídá mě nový rok.
Zda bude lepší nežli já, je už jen na vás,
tak do něj přeji šťastný krok.“

A nový rok se pousmál,
malíčkovou ručkou zamával a děl:
„Jak rád bych všechna lidská přání vyslyšel,
na to jsem ale příliš malý pán
a nezvládnou to všechno sám.

Až člověk člověka si začne vážit,
naučí se ho ctít a milovat,
přestane vládnout zloba, lhostejnost, závist
zášť, korupce a jeden druhého bude mít rád,
pak mohu přidat trochu toto štěstí
a vše nejlepší lidem dát...”

Do nového roku přejeme všem
jen to nejlepší;
mnoho štěstí, lásky, porozumění
a to nejcennější – zdraví.

A čas neúprosně běží dál...

Zákon času

Nesnaž se utéct, čas tě stejně chytí,
a vlasy ti protká stříbrnou nití.
Předá ti radost i zklamání z lásky,
a pak ti do tváří nakreslí vrásky.

Zbytečně vzdoruješ, marníš své síly,
každý z nás jednou dojde k cíli.
Nesnaž se změnit, co už nejde,
ze všeho špatného dobré zas vzejde.

Mám pro tebe naštěstí návod,
s časem si nikdy nedávej závod!
Žij teď a tady!
Život je krátký.
Jdi vpřed, nekoukej zpátky.

Neboj se ničeho, klidně jdi spát,
stane se jen to, co se má stát.
Ten zákon platí pro všechny z nás.
jednou nás všechny dožene čas.

*Redakci zaslala
Marta Rathanová, Chicago*

*Šťastný nový rok
2024*

Za Sdružením československých exulantů

V polovině minulého roku ukončilo svou dlouholetou, bohatou činnost Sdružení československých exulantů v Chicagu. Sdružení bylo oficiálně zaregistrováno ve státě Illinois 20. ledna 1953. Jeho činnost tedy trvala více než 70 let.

Sdružení byla organizace výběrová. Jeho členy se mohli stát lidé českého, slovenského nebo rusínského původu, jakéhokoliv náboženského přesvědčení, kterým se buď podařilo uprchnout na západ anebo kteří zůstali na západě po komunistickém puči 25. února 1948. Podle stanov Sdružení se v žádném případě nemohly stát jeho členy osoby, které v jakékoliv formě podporovaly nacismus nebo komunismus v Československu. Toto omezení se specificky týkalo osob, které sloužily komunismu v domácích teroristických organizacích jako byly SNB a StB, které terorizovaly občany Československa více než 40 let. Jednoduché, ale chytře napsané stanovy bývalým soudcem z I. Československé republiky JUDr. Jaroslavem Navrátilem a pečlivě prověřování potenciálních členů mělo svůj význam v tom, že komunističtí špióni nemohli organizaci jen tak lehce infiltrovat.

V padesátých letech měla organizace několik set členů a ještě více příznivců. Většina členů se skládala z příslušníků bývalých politických stran I. Československé republiky, které vláda Národní fronty zakázala po II. světové válce, když přijela z Moskvy přes Košice s Košickým vládním programem. Členy Sdružení byli bývalí členové a příznivci strany Republikánské (agrární), Národně demokratické, Živnostenské a někteří příznivci a členové strany Lidové, kteří nesouhlasili s Mons. Šrámkem a Hálou a se vstupem lidovců do vlády Národní fronty.

Cílem a hlavním úkolem činnosti, který si tato exulantská organizace vytyčila, bylo obnovení demokracie v Československu po vzoru I. Československé republiky. Proto, až do pádu komunismu na konci roku 1989 konala mnoho veřejných schůzí, seminářů a setkání s činovníky americké vlády, kde upozorňovala americkou veřejnost na komunistické nebezpečí ve světě. V tomto smyslu je třeba si připomenout, že Sdružení československých exulantů v Chicagu se tvrdě ohradilo proti sovětské vojenské okupaci Československa v srpnu 1968 v dopise tehdejšímu prezidentu

Debutantky 54. Reprezentačního plesu v roce 2012 v Drury Lane, Oakk Brook

Výroční piknik Sdružení československých exulantů

Spojených států Johnsonovi, který za Sdružení napsal jeho tajemník Antonín Jandáček ml. Sdružení a jeho členové se také pravidelně zúčastňovali každoročních protestních pochodů východoevropských „Porobených národů“ v Chicagu.

Sdružení bylo také činné v oblasti společenské. Každoročně organizovalo pikniky, jarní a posvícenské zábavy, kde se exulanti, kteří se třeba celý rok neviděli, scházeli. Sdružení exulantů také stálo u kolébky každoročních reprezentačních plesů, které měly u veřejnosti obrovský úspěch už od samého počátku. Jejich návštěvnost se v šedesátých letech pohybovala mezi 600 až 800 účastníky a někdy jich bylo ještě více. V Sokolovně Havlíček v Chicagu hrály obvykle dvě hudby. Jedna v horním sále a druhá Josefa Škacha v dolním sále. Návštěvníci plesů se vždy výborně bavili, takže bylo spíše pravidlem než náhodou, že se rozcházel až za světla, jak už to obvykle bývá mezi pořádnými lidmi. A ve Sdružení byla spousta pořádných lidí s rovnou páteří, kteří byli hrdi na svůj původ. Výtěžek z těchto podniků byl pak věnován na dobročinné účely, hlavně na pomoc novým uprchlíkům z tehdejšího komunistického Československa. Během své existence Sdružení československých exulantů v Chicagu zorganizovalo celkem 50 pikniků a uspořádalo 60 Reprezentačních plesů a to buď samostatně nebo v pozdějších letech ve spolupráci s jinými organizacemi.

V sedmdesátých letech Sdružení a někteří z jeho členů koupili české noviny Denní Hlasatel. Vycházely pětkrát týdně a kromě toho se tiskl týdeník zvaný Hlasatel, který se rozesílal odběratelům kteří bydleli buď mimo chicagskou oblast nebo v zahraničí. Hlasatel byl „volná tribuna.“ To znamenalo, že články novinářů a dopisovatelů nebyly nikdy cenzurovány! V Hlasateli se mluvila pravda. A tak se i stalo, že občas někteří jedinci

nebo i zástupci jedné nebo dvou organizací, kteří měli problém s pravdou, se pokoušeli Hlasatel zastrašit. To se jim samozřejmě nepodařilo a Hlasatel vycházel více než 100 let. V sedmdesátých a osmdesátých letech přispívali do Hlasatele vynikající novináři a dopisovatelé z celého světa jako byl Ferdinand Peroutka z New Yorku, Kopecký z Londýna v Anglii, Hofírek z Austrálie, Svoboda z Mnichova v Německu a další dopisovatelé z Francie, Kanady a Jižní Ameriky. Hlasatel tehdy vedli postupně pan Karel Šamal, Ing. Václav Zolman a později dlouhá léta pan Josef Kučera a jeho syn Josef Kučera ml.

Pro historii bude vhodné, když si připomeneme jména osob, které vedly Sdružení během jeho dlouhé 70 leté existence. Prvním předsedou Sdružení byl zvolen Ing. Eduard Dellin. Po něm byl dlouholetým předsedou pan Jaroslav Rabas a pak následovali pan Jaromír Nebeský, Ing. Václav Zolman, pan František Šulc a Václav Zolman ml.

Dnes již převážná většina bývalých členů Sdružení československých exulantů v Chicagu není mezi námi. Mnoho z nich zemřelo v exilu. Nám nezbyvá, než jim dodatečně poděkovat za jejich nezištnou práci v exilu ve prospěch demokratického Československa. Není pochyb o tom, že i Sdružení československých exulantů v Chicagu přispělo svou prací, v rámci exilových možností, k pádu komunismu ve východní Evropě. Budiž čest památce všem, kteří se na tomto úspěchu podíleli!

Václav J. Zolman

Pikniky pořádané Sdružením československých exulantů byly příležitostí nejen ke konzumaci tradičních českých jídel, jako byly bramboráky nebo vyhlášené domácí jitrničky či výborné pečivo českých, moravských a slovenských žen a k popíjení vychlazeného plzeňského piva, ale především sloužily k setkávání stovek krajanů, kteří se viděli třeba jen jednou za čas a měli příležitost se pozdravit a popovídat si.

Pán Ježíš

v českých pohádkách

Když se Pán Ježíš narodil

Když se Pán Ježíš narodil, to bylo tehdy radosti! Andělé v nebi prozpěvovali Bohu ty nejkrásnější písně díky, že se konečně nad lidmi ustrnul a poslal jim svého Syna, aby vykoupil celý svět. Ano i ty hvězdičky tam na nebeské obloze začaly svítit tak krásně jako nikdy před tím, ale když viděly chudobu Božského Dítka, roztesknily se a jejich slzy padaly dolů v podobě malých jiskřiček, které když dopadly na zem, proměnily se v běločervenavé kvítky. To byly první chudobky, jež vyrostly v pažitě podle cest, aby ukazovaly lidem, kudy by se co nejdříve dostali do betlémského chléva.

Tam v jesličkách, vystlaných senem a slámou, zahalený v bílé plenky, ležel On - nejkrásnější ze všech dítek, které se kdy zrodily. Z jedné strany se nad ním

skláněla Maria Panna a opodál z druhé strany stál svatý Josef, plný blaha jako Matka Páně, ale spolu i plný starostí, neboť nevěděl, jak uživí Božího Syna.

Na lučinách, nedaleko betlémského chléva, pásli svá stáda pastýři, z nichž někteří, protože byla noc, uložili se ke spánku. Ale probudila je veliká nebeská záře. Jak se podívali, když uviděli i anděly, kteří jim zvěštovali radostnou novinu: »Vstaňte a nespěte, neboť se narodil Pán Ježíš, Spasitel světa! Jděte a pokloňte se jemu! Podle toho jej poznáte: leží v jesličkách, na seně položený a plenkami zabalený!«

Pastýři tomu zpočátku ani nechtěli věřit, protože se domnívali, že vše, co viděli a slyšeli, jest jenom pouhý sen. Ale andělé je vzali za ruce a vedli je k chudým jesličkám, z nichž se na ně usmívalo překrásné Jezulátko, takže nemohli odolat, padli na kolena a pozdravili to děťátko modlitbou a srdečnými slovy.

Když pak uviděli, že i andělé se mu koří, začali na počest prozpěvovat své písně a hrát na dudy, flétnu a fujaru, zatímco někteří z nich rychle se vraceli do svých stanů, aby dary uctili malého Ježíška.

A již jeden přinášel bělostného beránka, druhý ovečku, třetí džbán mléka a všichni ho prosili, aby přijal ty dary na důkaz jejich veliké vděčnosti a lásky.

Jasnou září a andělskými zpěvy přiváběni přispěchali k chudým jesličkám též mnozí obyvatelé z Betléma, a když se dověděli, kdo se to narodil, také padli na kolena, a když se mu poklonili, přinesli ze svých domovů, co měli nejlepšího po ruce. A věru, nanesli Jezulátku tolik medu, mouky, pečiva, jablíček i vajec, že starostlivý svatý Josef marně se rozhlížel, kam by to všechno uložil a uschoval pro ty, kdo přijdou zdaleka se poklonit Božímu Synu.

Přilétl i malý, nevzhledný ptáček a začal Ježíškovi zpívat, ale brzy umkl, neboť se styděl za svůj nepěkný hlásek. Místo zpěvu jal se chytat a odhánět mouchy, jež létaly kolem Ježíškovy hlavy. Matka Boží si povšimla té lásky malého opeřence a poprosila tise Ježíška, aby tomu opeřenci poželal a uštědřil mu za jeho pozornost krásný hlásek. I vyplnil matčino přání Spasitel světa, pokynul a ptáček s chudým peříčkem se rozklokotal krásnou písní. To byl první slavík, jenž dodnes tak tklivě zpívá, když slunce už dávno zapadlo, na znamení, že o půlnoci se narodil Syn Boží k radosti celého světa.

Dvě sestry

Jednoho dne ubíral se Pán Ježíš se svatým Petrem kolem nizoučké domku, ve kterém bydlily dvě sestry, chudé jako dvě kostelní myšičky. Jedna z nich právě na zahrádce před chaloupkou zalévala květiny. Pán Ježíš ji oslovil: »Dovol, abychom si u vás trochu odpočinuli, neboť slunce, ač se den chýlí k večeru, stále ještě páli a nikde tu není stínu, kde bychom si trochu oddechli.«

»Jen pojďte dále, poutníčkové. Co budeme moci, rády vám poskytneme, abyste se občerstvili. Jsme sice chudé, ale doušek vody od nás jistě rádi přijmete. Je to dnes divný den. Od rána slunce praží, jako by chtělo vysušit celou zem.«

Ve světničce je přivítala druhá sestra. Plna rozpaků předložila poutníkům poslední jejich kousek chleba. Mladší zatím odskočila pro čerstvou vodu do blízké studánky. Než zasedli ke stolu, Pán Ježíš se pomodlil. Také svatý Petr tak učinil. Potom Pán požehnal chléb a hle, ač jedli, chleba neubývalo, což obě sestry naplnilo podivem. »Pane, odměň se těmto skromným dívkám za jejich pohostinství, neboť jistě mají dobré srdce. A jak jsou pořádné! Viz tu čistotu v celé jizbě. Věru, všechno se zde zrovna svítí. Jak pěkně mají upravenou i tu malou zahrádku. Vid', Pane, že jim pomůžeš,« přimlouval se svatý Petr u svého Mistra. Ten mu jen kývnutím hlavy přisvědčil. Když pak oběma dívkám poděkovali a vyšli před chaloučku, Pán Ježíš se nenápadně obrátil ještě jednou k tomu chudému stavení a udělal rukou požehnání.

Teprve až když oba svatí poutníci zašli, proměnilo se pojednou nizoučké stavení ve statek, v němž bylo všude všechno nejlepší. Obě sestry nechtěly zpočátku ani svým očím věřit, že by to bohatství patřilo jim, ale brzy se tomu přizpůsobily.

Po nějakém čase opět šel Pán Ježíš se svatým apoštolem tím krajem. Když přišli až ke statku, jenž vyrostl z malé chaloupky, řekl k svatému Petrovi:

»Podíváme se tam, abychom viděli, kterak si ty sestry váží Božího požehnání.«

Hned po těch slovech vešel Pán do statku a svatý Petr s ním. Ale jak se podivili. Na všem bylo sice znát bohatství, ale jak to tam vypadalo. Všude nepořádek, vše zpřeházené, špinavé, neuklizené, smetí, prach a pavučiny. Zahrádka před okny byla zanedbaná, spíše smetiště než záhony květin.

Obě sestry ovšem ihned pospíšily uvítat vzácné hosty. Jejich šat, ač snad stál veliké peníze, prozrazoval nedbalost, která až urážela. Svatý Petr se na tu neslušnost zle mračil.

Právě, když Pán Ježíš chtěl usednout se svatým Petrem ke stolu, ke kterému byli pozváni, vešel starý žebrák a

snaze prosil o malou almužnu. Avšak obě sestry vyřítily se na něho jako lítice a začaly ho odhánět od svého prahu.

»Myslíš, že máme peníze jen pro tebe? Hleď, abys co nejrychleji odešel, nechceš-li, aby se ti nepříhodilo něco nemilého. Víš, že máme zlé psy.«

Když Pán Ježíš slyšel tato tvrdá slova, vstal a měl se k odchodu.

»Panc, jen zůstaň, vždyť tebe rády vidíme a poskytneme ti lepšího pohostinství, než když jsi byl u nás poprvé,« domlouvaly mu a zdržovaly jej obě sestry. Ale Pán Ježíš se nedal uprosit a vyšel ven. Svatý Petr byl tomu z duše rád a pospíchal též spěšně za svým Mistrem. Venku si chtěl ulevit nějakou šťavnatou poznámkou o lidské nešlechtnosti, ale jen se ohlédl zpět, zůstal stát pln udivení.

Po statku nebylo ani památky. Opět tam stála dřívější malá chaloupka.

»Nebyly hodny Božího požehnání! Lépe je jim v chudobě než v bohatství. Ztratily by svou duši!« šeptal si s bolestným povzdechem svatý Petr. Krácel pak hodnou chvíli mlčky za Kristem Pánem a přemýšlel o tom, jak to ten Pán Bůh dobře řídí a všechno jen k dobru člověka. Jen kdyby to sami lidé uznali a poznali.

Pokračování příště.

Podle knížky Julia Košnáře

Pán Ježíš v českých pohádkách - z roku 1945

Před 157 roky se narodil římskokatolický kněz a světoznámý včelař Mons. František Adamec

Mons. František Adamec se narodil v Nemojanech u Vyškova dne 12. 11. 1866 jako nejmladší ze tří bratrů. Nejstarší bratr Antonín se stal římskokatolickým knězem, prostřední Jan uznávaným zemědělským inženýrem a pedagogem. Nejmladší z bratrů, František, se stal římskokatolickým knězem a uznávaným včelařem.

Po ukončení docházky do místní základní školy byl František Adamec roku 1880 přijat ke studiu na „C. a k. vyšším slovanském gymnáziu v Brně“. Toto gymnázium s českým vyučovacím jazykem se tehdy nacházelo v budově, která stála v ulici Na hradbách v čísle 5. Dnes byste ji našli v Rooseveltově ulici v čísle 13. Už v průběhu studií na gymnáziu František Adamec prokázal, že je nadaným, tichým a pilným studentem. Po maturitě roku 1884 se rozhodl studovat teologii na římskokatolickém „Biskupském alumnátu v Brně“. Budova alumnátu stála v dnešní Dominikánské ulici v Brně. Po úspěšném absolvování teologických studií v roce 1889 byl vysvěcen na kněze.

Jeho prvním a po mnoha letech také posledním kněžským působištěm byla farnost v malé vsi Bystrc u Brna. V této příměstské vesnici, která je dnes městskou částí Brno-Bystrc, kromě pastorační činnosti římskokatolického kněze, se velice brzy začal věnovat praktickému včelaření.

Zprvu se seznamoval s věcným obsahem veškeré včelařské literatury. Zajímaly ho různé druhy evropských a amerických úlů. Studoval včelí choroby a také rostliny, které jsou vhodné pro pastvu včel. Všechny svoje poznatky o pěstování včel v úlech si ověřoval na svých včelstvech. Svoje znalosti v oboru včelařství pak v průběhu dalších let stále prohluboval.

Zkoumal barvu včel i život včelích matek, vysazoval medonosné stromy a byliny. Už v roce 1890 vyšel jeho první odborný článek v časopisu „Včela brněnská“ pod názvem „Užitek ze včelaření“. Potom následovalo mnoho další jeho za-

Mons. František Adamec
* 12. 11. 1866 v Nemojanech
† 5. 8. 1946 v Bystřici u Brna

jímavých a podnětných časopiseckých článků. Poměrně brzy se pro svoji píli, pro své vynikající vědomosti a praktické zkušenosti stal dobře známým včelařským odborníkem.

Slibnou budoucnost kněze P. Františka Adamce přerušila jeho tuberkulóza plic a hrtanu. Během 4letého léčení v lázních v Gleichenbergu ve Štýrsku a v italském městě Meran, které bylo tehdy součástí Tyrolska, se stal kaplanem u knížecí rodiny Dr. Eduarda Auersperga ve Weitworthu u Solnohradu. Tam pobýval celkem 3 roky. Přitom se stále léčil také v Reichenhallských lázních v Bavorsku. V průběhu své léčby nezahálel - rád chodil navštěvovat místní včelaře a povídal si s nimi. Mimo jiného jej zajímalo, jestli ještě používají staré míry „úzko-vysokých“ včelařských rámků, nebo jestli už přešli na jejich moderní „nízko-širokou“ variantu.

Obohacen vědomostmi, a hlavně už zcela zdráv, se roku 1897 vrátil domů, na Moravu. Jeho novým působištěm se staly Dalešice, brzy pak, ve funkci faráře, Ha-

vaníky u Znojma (německy: Kaidling). Přestože bylo obyvatelstvo v Havraníkách převážně německé národnosti, brzy svému faráři plně důvěřovalo. (Poznámka J. K.: Byli to většinou, ve směru od Vídně, poněmčení Slované.) K oblíbě P. Františka Adamce u místních obyvatel přispěla mimo jeho skromnosti a povahové mírnosti také jeho téměř dokonalá znalost němčiny. Ve funkci faráře v obci Havraníky u Znojma působil přibližně 10 roků.

A právě v Havraníkách se zrodila tzv. „Adamcova míra“, která je moravskými a českými včelaři dodnes nejvíce používaná. Podle ní mají včelařské rámků výšku 24 cm a šířku 39 cm. „Adamcova míra“ byla ve své době nazývána „Zlatým středocestím“. Na základě znalostí amerického včelaření doporučoval sestavit shora přístupný úl, u něhož se v Evropě vžilo označení „Adamcův úl“. Roku 1901 vydal v Praze publikaci nazvanou „Včelařské právo v zemích českých“. Ta dlouho sloužila českým a moravským advokátům jako vítaná právní pomůcka ve včelařských sporech.

Ještě jako farář v Havraníkách založil P. František Adamec včelařský spolek v Hrotovicích, později také v Břeclavi. Po vytvoření „Moravského včelařského ústředí“ v roce 1902 byl zvolen náměstkem starosty této organizace. V letech následujících přednášel o výhodách „nízko-širokých“ včelařských rámků a propagoval svůj „nízko-široký“ včelařský rámeček o rozměrech 24 cm x 39 cm. Roku 1904 vydal svůj almanach „Jubilejní památník včelařů moravských“.

Tehdy šlo o připomínku 50 letého výročí založení spolkového sdružení moravských včelařů nazvané „Včelařský odbor pro Moravu“. Almanach „Jubilejní památník včelařů moravských“ je jedinou kompletní historickou prací o moravském včelařství. P. František Adamec spolupracoval na vytváření obsáhlé encyklopedie „Včelařova čítanka“. Pravidelně přispíval do tehdy populární kapitoly dotazů a odpovědí v časopisu „Včela

moravská“, což byl přejmenovaný časopis, který se původně nazýval „Včela brněnská“.

Psal také v německém jazyku do německých odborných včelařských časopisů. To mu umožnilo navázat přátelství s těmi vynikajícími ruskými, polskými a jihoslovanskými včelaři, kteří odebírali německé časopisy včelařského zaměření. Ve svých přednáškách a literárních publikacích P. František Adamec vždy zdůrazňoval, že o včely v úlech je nutné dobře a moderně pečovat, mají-li poskytovat dostatek kvalitního medu. Včely měl rád. Často říkal: „Včeličky? To jsou moje dětičky!“

Ovdovělá matka P. Františka Adamce se starala o Františkovu domácnost. V Havraníkách u Znojma se však mezi německy mluvícím obyvatelstvem necítila dobře – nedařilo se jí na převážně německé prostředí zvyknout. Proto P. František Adamec roku 1907 požádal o svoje přeložení na takové působiště, kde by mělo početní většinu moravsky hovořící obyvatelstvo. Přeložen byl na faru do Nikolčic u Hustopečí. Toto jeho nové místo kněžského působení mu umožnilo větší účast na včelařském spolkovém životě. Odtud také docházel do nedaleké obce Diváky, kde žili a hospodařili známí moravští spisovatelé a zánovní včelaři bratři Alois a Vilém Mrštíkovi.

Včelám se věnoval zejména Vilém Mrštík, který byl vlastníkem a opatrovníkem 90ti včelstev. Byla to součást jeho živobytí a zároveň také útěk před zklamáním v jeho spisovatelské tvorbě. Sám sebe vnímal jako málo uznávaného spisovatele, zejména v pražských literárních kruzích. A to přesto, že byl autorem brožury pojednávající o údržbě pražských památek „Bestia Triumphalis“, spoluautorem v divadlech často hraného dramatu-tragédie „Maryša“, lyrického příběhu lehkomyšlného studenta Říši a jím milované Helenky „Pohádka máje“, aj. Kněz a současně také včelař P. František Adamec se snažil být rádcem a oporou oběma bratrům Mrštíkovým. I tak, bohužel, došlo roku 1912 k tragické sebevraždě Viléma Mrštíka.

Roku 1914 P. František Adamec samostatně vydal svoji literární práci pojednávající o včelích nemocech nazvanou: „Zákon o nákazách včelího plodu

Titulní strana encyklopedie „Včelařova čítanka“. Pater František Adamec byl jejím spoluautorem.

s poučením o zjevech a podstatě nemocí těch“. Ve zdraví a bez úhony přežil „Velkou válku“ (1. světovou válku v letech 1914–1918). Po jejím skončení se stal občanem svobodné Československé republiky.

V roce 1923 se P. František Adamec už natrvalo vrátil jako farář do tehdy ještě samostatné vesnice Bystřice u Brna. Ujal se místního včelařského spolku a nechal na návsi obce vysadit medonosné jehličky. To jsou rostliny, které jsou současně dřevinami i bylinami a jejichž květy poskytují bohatou a kvalitní pastvu včelám. Svoje včely pěstoval v úlech na farní zahradě, která se rozprostírala za jednopodlažní venkovskou farou v obci Bystřice u Brna.

V průběhu druhé poloviny svého plodného života vystupoval na mnoha včelařských sjezdech a konferencích. Přednášel také na všeslovanských sjezdech. Působil jako člen a místopředseda mezinárodní organizace „Apis-Club“ se sídlem v Londýně. (Poznámka J. K.: V českém překladu by se tato organizace jmenovala: „Klub včelařů“.) Roku 1929 Mons. František Adamec předsedal mezinárodnímu sjezdu včelařů v Berlíně. Roku 1932 byl jmenován protektorem „Zemského ústředí moravských spolků včelařských“. Výsledkem Adamcova organizačního úsilí, zaměřeného na produkci, skladování a spravedlivého vykupování medu, bylo založení „Včelařského druž-

stva“ v Brně roku 1938. V něm byl ustanoven dozorcím radou.

Díky mimořádnému zaujetí pro pěstování včel, díky jeho teoretickým znalostem, praktickým zkušenostem a mimořádnému pracovnímu nasazení se Mons. Františku Adamcovi podařilo obsáhnout všechny tehdejší vědomosti o včelách a metodách včelaření. Metody evropského včelaření se mu podařilo, mj. také díky jeho kvalitní dlouholeté publikační činnosti, modernizovat a vylepšit. Ve 20. století n. l. znala kněze a včelaře Mons. Františka Adamce každá včelařská instituce na světě.

V průběhu německé okupace Čech a Moravy v letech 1939–1945 těžce nesl německé zásahy do včelařských organizací a jejich zrušení. Velice se těšil na den svobody. Na konci 2. světové války uvítal obnovení moravské včelařské organizace, která pod původním názvem „Včelařský odbor pro Moravu“ existovala v letech 1854–1939, po ukončení války pak v letech 1945–1948. Také ho potěšilo obnovení jeho milovaného časopisu „Včela brněnská“, který byl už dlouho přejmenován na „Včelu moravskou“ (vycházel v letech 1867–1939, po 2. světové válce pak v letech 1945–1948). Radost měl také z obnovení činnosti „Včelařského domu“ na Vídeňské ulici v Brně (ten existoval v letech 1886–1939, po 2. světové válce v letech 1945–1951).

Římskokatolický kněz a včelař Mons. František Adamec zemřel dne 5. 8. 1946 ve věku 79 let na své faře v Bystřici u Brna. Pochován je na hřbitově v moravské obci Luleč. Dne 1. 7. 1960 se obec Bystřice stala součástí města Brna. Od 70. let 20. století se v ní pak prováděla rozsáhlá výstavba, především stavba bytových domů. Ta nevratně změnila vesnický charakter městské části Brno-Bystřice. Kromě historického jádra obce se její okolí proměnilo na jeden z největších sídlištních celků na SZ okraji města Brna. Za oběť těmto změnám padla mj. také farní zahrada, na které Mons. František Adamec včelařil. Částečně zmodernizovaný dům staré fary slouží kněžím, kteří působí v Brně-Bystřici, nepřetržitě až do současnosti.

*Z dostupné literatury připravil
Jiří Kachlík, Brno, Česká republika*

Amerikán z Lužic (12)

Životní příběh Štěpána Příkazského

Sklizeň po náletu kobylek nebyla valná. Finanční stav se od loňského roku nezlepšil. Ačkoliv bavlny bylo naseto o pět hektarů více, nasbírali jsme jen třináct tun. Kukuřice a slunečnice měly malou výkupní cenu. Selhal i výnos cibule. Náš dluh se tak vyšplhal na 16 000 pesos, přičemž hodnota čakry i s dobytkem a náradím zřejmě nepřevyšovala 3 500 pesos. Museli jsme dát hlavy dohromady a poradit se o naši budoucnosti.

Po dvou letech jsme tady upadli do dluhů vinou hříčky přírody, matka pak v Lužicích zase vinou světové krize, když cena polí klesla o 80 % z původní ceny. Z celého majetku si do Argentiny přivezla 18 pesos. Co teď? Vyhlásit u Derků finanční bankrot? Okrást je i jiné dobré lidi, kteří nám pomohli? Ne, na to se my nehodíme. Naše dobrá maminka zase ukázala svoji energii a statečnost:

„Vzpomeňte si, děvčata, že v Buenos Aires nám dávali radu: Budete-li v nějaké finanční tísní, jediná záchrana je v tom, že vaše dcerky půjdou sloužit do města a jejich výdělek dá do pohybu celou čakru.“

Mladší sestra Lidka byla s tímto plánem ihned svolná a uložila mi, abych jí našel nějaké slušné místo. Podařilo se mi ho najít u paní Marvánkové, spolumajitelky hotelu Moravia. Lidka tam byla přijata za 45 pesos měsíčně.

Starší sestra Cilka, absolventka několika tříd v hodonínské reálce, jakož i zaměstnankyně u firmy Singer v Československu, neměla velké chuti přijmout místo obyčejné sluzky. Avšak nakonec se rozhodla sloužit u fotografa, pana Lukešтика, za plat 40 pesos.

Sestry tak zachránily mou situaci. Nebyl jsem už nucen poníženež prosit u Derků o úvěr, který bych asi těžko dostal. Dokonce jsem přijal dva nové pracovníky. Jeden se jmenoval František Štylárek a byl rodákem z naší dědiny. Druhý byl Štefan Michlik, rodák někde od Tater. Zaplatil jsem je výměrou půdy. Měl jsem je tak zajištěné, aby mě v době nejpilnější práce neopustili. Každý dostal pět hektarů bavlny! Nádherně se otevřela a dorostla. Moje zatím ne. Nabídl jsem jim své sběrače, oni však z lakoty, aby je nemuseli platit, odmítli. Odmítli i nabídku k posbírání poloviny jejich rozlohy. Přišla však subtropická bouře s velkým větrem a položila tu jejich krásně rozevřenou bavlnu na zem. Byl to obraz zkázy. Já už však měl svou posbíranou.

Pak se stalo to, co jsem očekával. František psal do Lužic bratru Josefovi, jací jsou tu krajané. Že pracoval u jednoho rok. a to zadarmo. Když jsem se s Josefem v roce 1950 setkal, opravdu mi vyčítal, že jeho bratr František u mě pracoval a já že mu nezaplatil.

„Podívej se, Josefe, dal jsem jim královský plat ve formě hotové bavlny. Nedbali na mé rady. Každý mohl nasbírat 12 tun bavlny za cenu 200 pesos za tunu. Tak si spočítej, kolik

mohli vydělat. Jenže byli tvrdohlaví. Taková je pravda. Josefe. Moje svědomí je čisté.“

Přijel k nám v neděli Václav Hvozda, se kterým jsem se seznámil během služby u Růčků. Už delší dobu vyráběl z pevného a pružného dřeva vozy. Předložil mi návrh:

„Když mi pomůžeš nasekat, vytahat z lesa a naložit na kamión jeden plný náklad dřeva, můžeš si ke mně na pilu dovézt materiál a já ti ho zadarmo pořežu na prkna.“

Taková nabídka se nedala odmítnout. Přivola jsem k ní dva zručné dělníky. Vašek měl s sebou také dva společníky, rázem nás tedy bylo dost a práce šla od ruky. Za půl dne byla skončena.

Brzy potom jsem si u něj vyzvedl odměnu a přivezl si domů pořádnou řůru prken. Teprve teď se mohl otec uplatnit se svým řemeslem. Nejprve udělal dlouhý stůl a k němu dvě lavice, pak různé police a dveře. A ještě nám zbyla slušná zásoba pěkných pevných prken.

Blížil se rok 1934. Sestra Cilka si stěžovala, že si jí děti ve službě dostatečně neváží, že už by té služby nejraději nechala. Přemýšlel jsem, jak jí s trápením pomoci.

Situace se rozřešila jaksi sama. Z Buenos Aires k nám přijel František Horný a požádal rodiče, aby mu dali Cilku za manželku. Prý se zamiloval do její podobenky, když ještě byla v Evropě. Cilka souhlasila a byla tedy svatba. Po ní se oba odstěhovali do města, kde už měl František zařízenou ordinaci. Zubařině rozuměl, proto měl práce stále dost. Jezdil dokonce po pacientech v okolí města a vydělal tak slušnou sumu peněz.

Zanedlouho si i on koupil čakru. Na ni přivedl dva mladé muže ze skupiny mně již známých Rusínů. Ti si hned poslali pro svoje manželky na Podkarpatskou Rus. Kolonie pomalu rostla - a to tak rychle, že si už celé území Čaka mohlo dovolit výstavu bavlny a všemožných prostředků potřebných k jejímu pěstování. Byl to nápad státních úředníků. Konala se pod záštitou guvernéra oblasti. Přišly tisíce účastníků. Nechyběla ani pořádná kapela v počtu šedesáti mužů.

Povšiml jsem si, že ředitel státní banky Vittorio zamířil k naší skupině. Měl ke mně prosbu: prý abych ukázal svoje taneční umění a zatančil kozáčka. Myslel tím pochopitelně verbuňk. Zčervenal jsem rozpaky. Na Slovácku jsme tančovali až bláznivě, avšak nikdy ne na rozkaz. Ředitel poznal, že nejsem nadšený. Nicméně mi řekl, že ho bude velmi mrzet, když nezatančím. Pochopil jsem, že důležitějšímu a nejlepšímu příteli československé kolonie nemohu jeho žádost odmítnout.

Přistoupil jsem tedy k hudebníkům s otázkou, jestli by mi dokázali zahrát něco k tanci. Nabízeli polku, pochod... Nic

vhodného pro mne. Chtěl jsem něco víc živého. Navrhli tedy paso doble. Začali hrát.

Byl to z mé strany tanec o život a o smrt. Hráli skladbu nekonečně dlouhou, a to až do konce ve velmi rychlém tempu. Když hudba skončila, zazněl bouřlivý potlesk i pochvalné volání. Guvernéra Čaka jsem tak zaujal, že mi přišel podat ruku:

„Mnohé díky, příteli. Jestli budeš někdy něco potřebovat, navštív mne v mém paláci. Budu-li moci, posloužím ti.“

Stál jsem jako opařený. A překvapení nebralo konce. Moje bavlna byla oceněna třetí cenou a částkou 30 pesos. Ta se rovnala ceně jedné krávy. Mohl jsem za to koupit mé drahé matičce, která byla na výstavě se mnou, krásnou látku na šaty a udělat jí tak velkou radost.

Další úroda bavlny pomalu dozrávala a bavlna se jevila být ve velmi dobrém stavu. Vydrží-li, bude potřeba hodně sběračů. Abych si je zajistil, osedlal jsem koně a vyrazil severním směrem, odkud každoročně přicházeli Indiáni kmene Matakos.

Narazil jsem na ně asi po ujetí sta kilometrů. Zkusil jsem se s nimi domluvit španělsky, avšak nerozuměli mi. Měli však s sebou tlumočníka. Byli nedůvěřiví. Dohodli jsme se, že jeden jejich vyslanec se vrátí se mnou, prohlédne bavlnu, a když bude opravdu dobrá, všichni přijdou ke mně.

Byl u nás dva dny a bavlna se mu velmi zamlouvala. Za tři dny po jeho odjezdu přijeli ostatní. Mamička vyhlížela ze dvora na přicházející Indiány a hrozila se nad jejich vzezřením. Byli polonazí, budili dojem zlých, divokých lidí. Těšil jsem mamičku, že se nemá nechat mást zjevem, že jsou to lidé dobří a dost možná, že se bude s nimi těžce loučit, až se budou po skončení sklizně brát ke svým domovům.

A bylo tomu tak. Když se s ní náčelník po půl roce loučil, slzela. Na ten dobrý lid si během půl roku tak zvykla, že loučit se s ním bylo přetěžké. Při odchodu už to byli jiní lidé, ošacení, vymydlení, s rozjasněnými pohledy.

Nadešla léta 1934-35. Z loňska jsme měli dobrý příjem, protože jsme naseli více bavlny. Obě čakry byly splaceny, ba koupil jsem i dvacet divokých mul a dva koně. Jejich krocení mi dalo pořádnou práci.

Ale jinak to byl příjemný pocit, že hospodářství pomalu vzrůstá. Naplánoval jsem si zasít asi 120 hektarů bavlny, byť jsem dříve poznal, že plánování je jedna věc a skutečnost jiná.

Přípravu k setbě jsem měl prvotřídní. Pole byla porána, semeno bylo přivezeno. Čekalo se pouze na příhodný déšť. Když přišel, nastalo horečné setí.

Po týdnů se již zasetá bavlna řádkovala, avšak celé tabule bavlny počaly nějak usychat. Když jsme rostlinku vytrhli, našli jsme na ní malé broučky, kteří vysávali šťávu z kořínků. Proto při prudkém slunci usychala, a to závažným tempem. Museli jsme dovézt nové semeno. I to však po zasetí čekal stejný osud. Pak už nezbyvalo, než shánět všelijaké semeno druhořadé kvality, jelikož prvotřídní už k dostání nebylo. Neuschlo jen asi dvacet hektarů.

Byla to svízelná situace. Snažili jsme se zasít jiné plodiny, aby nahradily ztracenou bavlnu, kupříkladu slunečnice a

kukuřici. Těch se potom urodilo hojně a my nevěděli, co dělat s úrodou, protože výkupní cena byla velmi malá.

Opětovně jsem si uvědomil, jak je zemědělec závislý na rozmaru přírody. Jeden rok je štědrý natolik, že část dluhu zaplatíš, další rok zase dluh zvětšíš. A tak pořád dokola.

Našel se další můj dělník, který chtěl zbohatnout na „bílém zlatě.“ Frantík koupil v okolí čakru a chtěl se na ní pokusit o štěstí. Přišel za mnou se žádostí, abych mu daroval jednoho koně, který mu chybí do spřežení. Nemohl jsem mu vyhovět. Měl jsem jen mladé muly a kobyly, které mi dávaly hřibata. Rozhodl jsem se však pomoci mu jinak: že celou jeho čakru poořu. Když mi pak děkoval za pomoc, byl dojat.

Ani v dalších letech nezbyval čas na lamentování. Muselo se opět začít pracovat. Sestra Lidka prohlásila, že ještě jeden rok bude sloužit, že na vdávání má času dost.

Naplánoval jsem zase 120 hektarů bavlny. Naštěstí kobyly se v tom čase neobjevily v takovém množství, aby úrodu zničily. Přesto jsem si pořídil velmi potřebný stroj k jejich ničení, říkalo se mu tank. Byl to stroj na kolech s pevnou kastrovou ze železa a dřeva. Na ní byla upevněna nádržka na 400 litrů vody, která se pumpou hnala do trubek. Do vody se přidalo trochu vápna a prudký jed. Trubky roztok rozváděly do sedmi řádků s bavlnou. Stroj táhly čtyři muly, každá šlapala jedním řádkem bez jakéhokoliv řízení. Pouze na souvrati jsem je otočil a ony si to šlapaly zase zpět. Byla to práce poměrně radostná a znamenala v zemědělství jistý pokrok.

Kterýsi den k nám vjel do dvora Tomáš Boček s manželkou. Celý rozechvělý mi sdělil, že se jim ztratila dcera Anička. Jeho manželka přímo tonula v slzách. Vyprávěli mi, že byl u nich zaměstnán cihlář, Indián, který se u nich i stravoval. Měl 45 let a kolem patnáctiletého děvčete se točil, a rodiče tomu nevěnovali pozornost. Jednou se vrátili z města a Anička byla pryč. Neovládl jsem se, abych nepřipomněl slova, která jsem Bočkové kdysi řekl:

„Já si na ni počkám! pravil jsem tenkrát. Co však jsi mi odpověděla? Že jsem starý - a to mi bylo 30 let, kdežto tomu jejímu frajerovi je 45 let a nemá nic, jen jeden pytel na zakrytí, a chodí od čakry k čakře hledat práci. Se mnou mohla být tvoje dcera hospodyně a zároveň spolumajitelka slušného hospodářství.“

„Ani mi to nevzpomínej. Vždyť by snad bylo lepší, kdyby tenkrát na té dráze zahynula. Holku máme ztracenou. Byli jsme i na policii, celý kraj jsme projezdili, avšak bez výsledků. Odešla, a s takovým opilcem...“

Bohužel nebyl to první ani poslední případ, kdy česká rodina doplatila na svou důvěřivost. Mnohem později jsem se dozvěděl, že dvojice utekla 100 kilometrů na jih. Bočkovi Aničku nenašli.

Počasi letos prálo, čekali jsme dobrou sklizeň. Nebylo ani sucho, ani mokro. Bylo ideálně.

Měl jsem zkušenost, že nejsvědomitějšími pracovníky u bavlny jsou Indiáni, proto jsem si umínil vyhledat je až

v jejich domovině, vzdálené stovky kilometrů. Mnozí z ostatních sousedů je nechtěli pro velkou obtíž, jež s nimi byla při dorozumívání. Já se ale rozhodl, že si pro ně zajedu. Tak jsem i udělal.

V lednu jsem osedlal koně a vydal se na cestu k nejbližší stanici vlaku vzdálené asi 17 kilometrů. Když jsem se k ní blížil, otevřela se přede mnou květnatá krajina. Do stanice mi zbývaly dva kilometry. Právě tam vjížděl vlak. To nebylo možné stihnout.

Bleskově jsem se rozhodl a požádal ženu u jakési chatrče, zda bych mohl vpustit do jejich pastviny svého koně. Žena souhlasila.

Běh to byl vsutku o závod. Nakonec se mi podařilo naskočit. Vlak měl asi čtyři vozy osobní a dvacet nákladních. Jednoho jsem se zachytil. Vlak však trhl a já padl na zem tak blízko kolejnic, že mi kola duněla kolem uší. Ne, tak se na vlak nenaskakuje. Vzpchopil jsem se a začal běžet podél jedoucího vlaku. Zachytil jsem se zábradlí předposledního vozu, to mě vyneslo do výšky. Nohy jsem vložil do jakýchsi kruhů a žebřík mě dopomohl vystoupat až na střechní nákladního vozu. Tam jsem se usadil a rozmýšlel, co jsem to provedl za blbost.

V příští stanici jsem nepozorovaně slezl zadní stranou vagónu a vstoupil do osobního vozu. Zbývalo dorazit do stanice Casteli, kde první etapa mé cesty končila. Tam jsem vystoupil a díval se po té bídě kolem. Jak se dostat dál? Jak tak přemýšlím, slyším za sebou hlas:

„Co zde děláte, pane Příkazský?“

Ohlédl jsem se a poznal v mladém muži Tausika. Byl to Žid, ale hlásil se k národnosti české. Byl ženatý s Katkou Herckovou, Slovenkou, s jejíž rodinou jsem byl v přátelství.

Svěřil jsem mu svůj plán: sehnat mezi Indiány spolehlivé pracovníky. On mi to schválil, avšak připomínal, že jsem si vytýčil těžký úkol. Pozval mě na svoji čákr, kde mě přivítala jeho mladá manželka. Dovařovala oběd a zvala mě ke stolu. Tausik mi řekl, jak těžce a kudy se budu protloukat k Indiánům. Půjčil mi koně a já s ním vyrazil k severu.

Netrvalo dlouho a byl jsem v rozlehlé krajině, kde nebyl žádný obytný dům, žádné oplocení, jen travnatá pláň a sem tam pasoucí se kráva. Nikde ani živáčka. Byla to dobytčácká kolonie, o které jsem slýchal, že existuje. Byla to státní půda, na které stát dovolil majitelům dobytka, aby na ní pásli za mírný poplatek. Dobytkáři byli vzdáleni jeden od druhého patnáct až dvacet kilometrů.

To nebyl kraj jako v Evropě. Nebyla tu města ani vesnice, člověk po dlouhé době narazil maximálně na osamocený dům s ohradou pro dobytek. Zato každý dům měl své jméno, například Růžový sad, Býčí jáma, Diamant, Čeu-gr, Hačera. Kolem domu byla malinká zahrádka na zeleninu.

Žáru slunce ubývalo, když jsem přijel k velkému jezeru, nikoli hlubokému. Napojil jsem koně, odsedlal ho, uvázal u pařízku a nechal ho pást. Pro sebe jsem připravil maté, pojedl kus salámu, sýra a chleba. Po večeři jsem si připravil moskytiéru a deku k noclehu. Noc jsem prospal jako v prachových peřinách.

Ráno jsem se nejprve postaral o koně, pak posnídal, vše po sobě poklidil a vyrazil. Jelo se mi klidně a pohodlně.

Třetí den putování jsem k večeru zastavil u jednoho domu s úmyslem informovat se na další cestu. Vyšel mi vstříc pastevce Augustin Pereira. Nabídl mi přenocování. Posadili mě ke stolu a nabídli maté. Následovala večeře. Po ní přátelská beseda.

Bylo zajímavé sledovat, jak se tady, kdesi v daleké pustině, lidé zajímají o veškeré světové dění. Noviny by tu dostávali nejméně s týdenním zpožděním, a to už by nebyly žádné noviny. Rádio a televizi toho času neznali, proto k získání zpráv využívali každého kolemjdoucího. Byli lační každé zprávy z bavlňácké kolonie, z Evropy, o nebezpečí války s Hitlerem, o nebezpečí sucha, kobylek a tak podobně. Měl jsem v nich vděčné posluchače. Ráno jsem však musel vyrazit dál k severu.

Navečer jsem dorazil k jakési poměrně bídě chatě, kde jsem se chtěl opět informovat na cestu. Historie se opakovala. Zase jsem byl přizván ke stolu, obdržel maté, večeři i besedu. Při té jsem se dozvěděl, že se nacházím v blízkosti řeky Bermejo.

Byla tu červená půda, ta už nebyla vhodná jako pastvina pro dobytek. Proto tu byly ovce, více koz a podél lagun stáda vepřů.

K mému hostiteli měl přijet obchodník právě pro vepře. Byla to příležitost, jak se s ním posunout o sto padesát kilometrů dál. Řidič kamionu za to nic nechtěl, jen abych mu pomohl při nakládání vepřů. To jsem rád přislíbil. Byl jsem překvapený jejich vzhledem. Nebyli vůbec podobní vepřům evropským, kteří bývají vykrmení, kulatoucí, krotcí. Tito byli divocí, měli dlouhé rypáky a dlouhé nohy. Když to zvíře začalo běžet, byl to běh smy. Spíše připomínali naše divočáky.

Za den jsme navštívili asi tři dobytčáky. Obchodník pak prohlásil, že pro dnešní náklad to stačí a že se bude chystat na zpáteční cestu. Poděkoval jsem za svezení, on zase za mou spoluúčast. Dále jsem vykročil pěšky.

K večeru jsem spatřil na břehu laguny malou chaloupku. Hospodář mě vítal s dotazem, odkud přicházím. A hned ke mně promluvil česky. Jmenoval se Jaroslav Červený.

Velmi mě udivilo, že právě tady potkávám krajana. Vysvětlil mi, že zde vede malý výměnný obchod s Indiány a pastevci. Nabídl mi kousek chleba, salámu a šálek kávy. S noclehem se vymluvil na nedostatek místa. Nebylo o co stát. V chatě bylo dusno, spalo by se tam nepohodlně. A tak jsem se odebral na břeh laguny. Pod moskytiérou se mi spalo nádherně. Noc byla teplá. Jen mě budilo šplouchání ve vodě. Ráno jsem se dozvěděl od hospodáře, že to byl krokodýl. A ne jeden. Myslel jsem, že mě raní mrtvice.

Po dobré černé kávě jsem svinul svoji „garderobu“ a vydal se na další cestu. Toho dne jsem urazil téměř čtyřicet kilometrů. Dorazil jsem do mise otců františkánů. Skromně mě pohostili, rozmluvou potěšili. Ráno mě pozvali na bohoslužbu, poněvadž byla neděle. Přišli na ni Indiáni, jejich ženy s dětmi, se psy, dokonce byl přítomen i pštros. Posedali si všichni na cihlovou dlažbu. Pohled to byl velmi neobvyklý.

Druhý den jsem se nechal františkány převést přes řeku, abych pokračoval v cestě k městu El Pintado. Tu najednou šla proti mně skupina Indiánů. Poznal jsem v nich loňské sběrače. Řekl jsem jim, že mám krásnou bavlnu a že bych byl rád, kdyby přijali moji nabídku ke sklizni. Náčelník mi dal slovo, že tedy dobře, že půjdou rovnou se mnou a nebudou se zdržovat sběrem bavlny na jiné čáře.

Byli jsme domluveni a já tedy pro ně nakoupil v nejbližším obchodě nějaké živobytí: dva pytle drobných chlebičků, několik kilo cukru a pamlsků. Byl jsem rád, že nemusím šlapat ještě dalších dvě stě kilometrů do indiánské oblasti a že už tady jsem se s Indiány domluvil.

Ráno jsme vyrazili nazpět k mojí čáře a ušli asi čtyřicet kilometrů. Po pár dnech jsme dorazili k domu, kde jsem nechal koně. Dobytkař ani nechtěl za opatrování zaplatit. Přesto jsem mu nějaký malý dárek dal.

Potom jsem jel v čele stočlenného průvodu jako generál na koni. Indiáni šli pěšky za mnou. Ve zdraví jsme dorazili až domů. Moje cesta za těmito sběrači trvala sedm dní.

Hned se všichni zapojili do práce. Bavlna byla opravdu excelentní a toho roku jsme s ní vyhráli na celé čáře, takže i Indiáni byli spokojeni, neboť měli dobré výděvky. Někteří si koupili pušky, jiní náradí, dva dokonce i koně. Vydělal jsem tolik, že jsem najal cihláře a nechal si u něj vypálit 18 000 cihel. Měl jsem na paměti, že první je třeba zařídit hospodářství a teprve potom svoje pohodlí.

Postavil jsem slepičárnu, velký včelín a také pro sezónní dělníky několik světnic, dokonce jsem vybudoval i studnu. Práci na obytném stavení jsem odložil na příští rok.

Lidka už mohla nechat služby ve městě a přijela k nám na čáku. Netrvalo dlouho a prohlásila, že se bude vdávat. Chodil za ní jeden mladý majitel čakry z okolí. Vystrojil jsem jí velkou a veselou svatbu, neboť si to za svou věrnou pomoc zasloužila.

Vstup do let 1937-38 jsme začali s velkým elánem. Chtěl jsem bavlnou osít co největší plochu. Zase jsem najal čtyři dělníky. Koupil jsem tříradliční pluh, do něj jsme zapřahali osm koní. Také jsem koupil váhu decimálku. Když jsem na ní přidělal dřevěný rám, dalo se na ní zvážít půl tuny bavlny. Takovou váhu, kromě obchodníků ve městě, neměl v kolonii nikdo.

Práce nám šla znamenitě od ruky. Počasí bylo poměrně teplé, bavlna rychle klíčila. Na krásně se zelenající řádky byl radostný pohled. Jenže o den později přiletěla hejna kobytek a bylo po úrodě. Naštěstí se mi podařilo sehnat diskové brány, po nich projely pole brány zubové a secí stroj, takže za dva týdny bylo zase vše znovu zaseté.

Bylo to ale poměrně pozdní setí, proto naděje na velikou úrodu už nebyla. Dělníkům jsem musel situaci vysvětlit. Jeden mohl zůstat a tři zbývající museli pracovat úkolově při okopávce bavlny. Na Indiány se nedalo ani pomyslet. Na slabou sklizeň stačili čtyři dělníci.

Navzdory tomu se hospodářství rozmáhalo. Cena čakry mohla už být 25 až 30 000 pesos. Dluh u Derků mi ještě zůstával ve výši 5 000 pesos.

Do dalšího roku jsem vlastnil asi 40 ks dobytka do tahu, také strojů bylo dostatek. U Derků mi opět slíbili finanční pomoc. Dělníci se chodili sami ptát, zda je zaměstnám.

Rok 1938 měl pro kolonii velký význam. Sešlo se třicet Čechoslováků, aby si pohovořili o své nelehké situaci. Všichni byli plni optimismu, avšak s prázdnými kapsami. Bavlna nikdy nepřevýšila cenu 200 pesos za tunu. Radili jsme se, jak z toho vybřednout. Nakonec jsme se usnesli.

Ustanovila se delegace, která měla za úkol domluvit se s majitelem docela malé a zastaralé továrny na zpracovávání bavlny, kolik by žádal za pronájem objektu na dobu jednoho roku.

Delegace se vrátila s nadšením. Továrník byl svolný k pronájmu za velmi mírnou cenu a chtěl ji zaplatit až ze sběru bavlny. To byla velká pomoc pro celé společenství hospodařící v kolonii.

Čas byl zase příhodný. Během týdne jsme dokázali zasít 120 hektarů - částečně kukuřice a kafiru pro domácí potřebu, ale především bavlny. Ani plevel, ani housenky, nic nás neobtěžovalo. Jen jednou kobylky, ale k mému překvapení pouze přenocovaly a ráno se jejich mrak zvedl a zmizel v dáli. Na tom bylo vidět, že mnohý výsledek je závislý i na troše štěstí.

Nastala velká vedra. Spával jsem na dvoře pod stromem. A jednou mě tu probudil táhlý hlas hovězího dobytka. Vytáhl jsem zpod polštáře revolver a plížil se tmou. U dobytka jsem spatřil chlapa, snažícího se upevnit laso kolem rohu našeho vola. Namířil jsem nad hlavu zloděje a zmáčknul dvakrát kohoutek. Tichem zahučely dvě rány, které by musely polekat i mrtvého. Chlap vykřikl „Jesus Maria!“ a letěl pastvinou k lesu. Utíkal tak rychle, že neměl ani čas odvázat z rohu to namotané laso.

Minuly svátky vánoční i novoroční a přiblížila se sklizeň bavlny. Proměnilo se počasí, začalo být deštivo, což je pro období sklizně nepříznivé. Pršelo tak, že pokud jsme se chtěli dostat do města, museli jsme přebrodit jednu ze dvou lagun. A kdybychom chtěli zavést bavlnu do Quitilipi, tak nám ležela v cestě pořád jedna velká laguna. My jsme i tak raději vozili bavlnu do Sáenz Pění, protože toto městečko bylo větší, mělo více obchodů i továren na zpracování bavlny.

Když už nebylo zbylí a museli jsme i v nevlídném čase vyrazit s bavlnou, zapřáhli jsme kvůli blátivému terénu do vozu voly, neboť ti byli k nelehké cestě lépe přizpůsobeni než koně nebo muly.

Jedna taková cesta mě čekala. Dělník mi pomohl naložit fůru bavlny a vyrazil jsem s ní směrem k laguně. Chtěl jsem ji přebrodit ještě za večerního šera. To se mi podařilo a volci vjeli za lagunou do vyjeté koleje. Ulehl jsem na voze na bavlně s nadějí, že pět volských tahounů na čele s šestým vodičem mě doveze do cíle. Jenže tentokrát to nevyšlo. U Poláškovy čakry si tahoun volského stáda nevybral správnou kolej, terén tam byl nízký. Místo k městu zamířil k domovu.

Byl jsem rozespalý a otočení vozu do protisměru mi uniklo. Probudil mě až náraz, když se mí volové srazili

s jiným vozem jedoucím proti. Jeho kočí nechápal: fůra bavlny nesměruje do města, ale z města. Vytáhnul revolver a vypálil tři rány do vzduchu. Otočil jsem tedy voly směrem k městu a opět se položil do spánku spravedlivých.

Probudily mě až paprsky slunce. Jaké však bylo moje překvapení, když jsme navzdory všemu stáli před naší branou. Co se to proboha děje? Kouzla? To jsem jel celou noc jenom proto, abych se ráno zase ocitl doma?

Otevřel jsem bránu a vjel rezignovaně do dvora. Tam se naši lidé probouzelí ze spánku a nemohli pochopit, proč se s nákladem vracím domů.

Když jsem jim vysvětloval moje celonoční bloudění, máma mě politovala a ostatní se potutelně usmívali. Odpřáhl jsem voly a pustil je do pastviny s nadějí, že co se nevydařilo dnešní noci, podaří se noci zítřejší.

Malou připomínku k volům: vždy jsem obdivoval jejich inteligenci a nechápal jsem, proč si lidé nadávají do volů. Za zpackanou cestu s bavlnou do města nemohla zvířata, ale já sám. Neměl jsem prostě spát. Stačilo u Poláškových zavolat „Lyrio hot!“ a vůl by chytil správnou kolej. Já je však nechal, aby si sami zvolili směr a stopu, a vůdce si vybral tu nejlepší. To byla ta k domovu.

V neděli odpoledne k nám přišel asi padesátiletý chlapík a ptal se, zda nepotřebuji kopáče. Pět lidí. Ale nebyla to rodina, tu bych uvítal raději. Skupina pracovníků málokdy drží pohromadě, jsou svobodní jako ptáci, dneska jsou zde, zítra jinde. Nicméně jsem přisvědčil a vyzval ho, aby pracovníky přivedl.

Přišli a hned se měli k činu. Požádali o motyky, ty na kovadlině naklepali, pilníkem pobrousili a řekli, že brzy ráno se pustí do okopávání plodin. Poprosili ještě o stravu na účet zítřejší práce, poněvadž měli hlad. Moc důvěry ve mně nevzbuzovali, zvláště když si jídla nabrali hodně.

Ráno jsem zjistil, že to byli vskutku „ptáčkové.“ Když dlouho nepřicházeli z práce, vydal jsem se za nimi na pole. To jsem však našel prázdné. Na zemi ležela topůrka z motyk. Po hoších nebylo ani stopy. Popel na ohništi byl studený. To znamenalo, že si z mého jídla připravili večeři a potom hned odešli neznámo kam.

Motyky srazili z topůrek, poněvadž nasazené je nést nemohli, navíc si s sebou od studny vzali kladku na vážení vody. Provaz tam nechali, protože roztržený jim za to nestál. Bohužel to nebylo vše. Chyběli dva koně: Saino a Gaučo. Zloději rozstříhli dráty na jižní straně ohrady a koně vyvedli z pastviny směrem k městu. Tu noc jsem byl o pět motyk, kladku a dva koně chudší, avšak o jednu zkušenost bohatší.

Asi za měsíc nato jsem se vracel z města a u jakési pastviny jsem mezi houfem koní poznal ty moje. Vešel jsem do

čakry a majiteli sdělil, že se jedná o mně ukradené koně. Bylo mi řečeno, že koně byli majiteli přiděleni policií, že je chytila potulující se v okolí města.

Vrátil jsem se tedy na policii a žádal ji, aby mi je vydala. Předložil jsem policajtům kupní pasy. Uznali mě jako majitele. A tak se naši ztracenci, Saino a Gaučo, mohli vrátit domů.

Končila další dvouletka. Finančně jsme si vedli poměrně dobře. Dluh jsem se rozhodl splatit z poloviny, protože jsem potřeboval peníze ke stavbě pevného domu z cihel. Naplánoval jsem to ve dvou etapách.

V prvním roce si nechám vypálit dostatečné množství cihel a připravit stavební dřevo a ve druhém roce už postavím slušný dům, lepší, než měli sousedi.

Například Boček postavil dům velmi prostorný, avšak cihly spojovalo bláto, nikoli malta. Tu si naopak zvolil Vítek, ačkoliv postavil dům poměrně menší. Já se rozhodl také pro bláto, poněvadž to když uschlo, rovnalo se téměř cementu. A bylo zadarmo.

Za účelem stavby domu jsem si zavolał sběrače, o němž jsem věděl, že je profesí cihlář, a položil jsem mu otázku, jaké má plány do budoucna. Řekl mi, že letos nenašel pro své řemeslo uplatnění, proto přišel na sběr bavlny. Po jejím konci že neví, co bude dělat.

Nabídl jsem mu, že když mi udělá cenu, uzavřu s ním smlouvu na výrobu 60 000 cihel. Požadoval 12 000 pesos za 1 000 cihel, což bylo méně než v době, kdy bývá o cihly velký zájem. Dohodli jsme se.

Doporučil jsem mu, aby hlínu bral v nížině, kde byla černá půda, nejlepší k výrobě cihel. Jáma, vzniklá po jejím vytěžení, mohla sloužit jako koupaliště kachnám a husám.

Ramon si přivolal k sobě ještě bratra Antonia a vyrobili spolu mlýn ke zpracování hlíny. Byla to malá ohrada z kůlů zapuštěných do země. V jejím středu bylo upevněno vřetenem s mnoha příčnými krátkými dřevy. Vřetenem roztáčela jedna mula. Hlína se musela nakopat o den dříve, důkladně polít vodou, aby se rozmočila. Ráno se pak mlýn naplnil hlínou až po povrch. Otvorem vycházela promísená hlína. Tu pomocník naložil na kolečko a přivezl k Ramonovi. Ten s ní plnil formy. Během jednoho dne se udělalo až 2000 cihel.

Jakmile byl požadovaný počet cihel vyroben, kupa vyskládaných cihel se omazala blátem a založil se oheň. Hořel celou noc i celý den. Druhou noc už jen docela mírně.

Ramonovi jsem musel přiznat, že jím vyrobené cihly jsou opravdu prvotřídně vypálené. Dal jsem mu i slíbenou prémii v podobě deseti litrů vína.

Pokračování příště

Srdíčko

Romantický zámek v Břeclavi v 1. třetině 20. století
(J. Kočí, 1936, perokresba)

V době velkomoravské stála na Břeclavsku 3 raně-středověká hradiska: Podivín, Týnec a Břeclav. Dnešní zámek v Břeclavi na jižní Moravě je renesanční zámeckou stavbou, vybudovanou na základech staršího hradu. V 19. století byl zámek rodem Lichtenštejnů přestavěn v romantickém stylu na umělou zříceninu. Ta je již delší dobu chráněnou „Kulturní památkou České republiky“. Budova je však z důvodu dlouhodobé neúdržby v havarijním stavu. V současnosti probíhá její postupná a velmi nákladná rekonstrukce, která začala roku 2020 opravou jižní věže. V turistické sezóně je přístupná pouze hlavní vyhlídková věž a zámecké sklepy, které jsou součástí zámecké vinárny.

Na místě dnešního zámku-zříceniny stál původní hraniční hrad, vybudovaný na příkaz českého panujícího knížete Břetislava I. (panoval 1034/5–1055). Od něho hrad a okolní panství dostaly své jméno. Hrad sloužil jako jedno ze správních středisek knížecí středověké Moravy. Hrad se později stal jedním z panských sídel. Přemyslovský hrad i Novou a Starou Břeclav získali Žerotínové, kteří hrad v polovině 16. století přestavěli na renesanční zámek. Pan Ladislav Velen ze Žerotína (žil 1579–1638) za svoji účast na stavovském povstání, započatém v roce 1618, po prohrané bitvě na Bílé Hoře přišel o své břeclavské panství. Roku 1638 je získali Lichtenštejnové, vlastníci sousedních panství Valtice a Lednice.

Za války s Osmanskou říší a v průběhu 30leté války byly Stará a Nová Břeclav téměř zničeny. Následovaly rozsáhlé stavební a krajinářské úpravy lichtenštejnského panství, které daly vzniknout tzv. „Lednicko-valtickému areálu“. Břeclavský zámek, který byl součástí tohoto komplexu, nebyl už zámek sídelním. Významným prvkem

zámku je arkádová pavlač na toskánských sloupech v patře. V areálu zámku se nacházejí pozůstatky donjonu ze 13. století. Průměr této obranné věže byl 16,8 m a její zdi byly silné asi 5 m. V okolí je zámecký park, který volně navazuje na lesní komplex zvaný „Kanáčí obora“.

Kdysi žil na břeclavském zámku pán a ten měl dceru jako obrázek. Kdo ji spatřil, oči na ni mohl nechat. A byla ta zámecká panna – jak už to krása těla dává ženám do vínku – tuze pyšná. Mnoho vznešených nápadníků se o ni ucházelo, ale ona všechny šmahem odbývala. A kdyby jenom to, ale ona si z rytířů a vznešených pánů tropila šašky. Ten byl v jejích očích pidimužik, onen zase dlouhý a hubený jako tyčka na chmelnici, jiný tlustý jako bečka, tamten byl zase jenom kost a kůže. Na každém muži nějakou chybu našla.

Uplynul nějaký čas a otec dívky musel po boku svého lenního pána do boje. Všichni odmítnutí nápadníci se postavili na stranu nepřátel zámeckého pána a těšili se, jak bude hrdá panna pokořena až přitáhnou, zámek dobudou a ona se stane jejich zajatkyní. Před svým odjezdem se s ní její otec rozloučil a ukázal

v tajném pokoji tajné dveře a řekl jí: „Ocitneš-li se v nebezpečí, uteč tudy ze zámku! Po schodech sejdeš do podzemní chodby a ta tě zavede daleko do lesa, kde vyjdeš z chodby ven.“

Boj se rozpoutal a válečné štěstí se klonilo chvíli sem, chvíli tam. Voje nepřátel obklíčily také břeclavský zámek. Byli s nimi i všichni uražení nápadníci. S jásotem se už chystali na vzácnou podívanou, až jim padne do rukou zámecká panna. Byl však mezi nimi jeden, který ač stejně odmítnut, trápil se pro ni mukou lásky i nadále. Ten se o ni bál. Proto v přestrojení vešel do zámku, aby ji varoval a pomohl jí k útěku.

Neodolala panna takové oddanosti, její hrdé srdce zjihlo láskou a zaslíbilo se rytíři. Ukázala mu tajnou chodbu, pověděla mu také, kde chodba v lese ústí na Boží světlo a požádala ho, aby tam na ni čekal. Znamením, kdy se to stane, bude srdíčko, které ona namaluje na zeď pod oknem své komnaty. Tak také bylo. Když viděla panna, že zámek už neodolá útokům nepřátel, dala rytířovi smluvené znamení a utekla podzemní chodbou do lesa. Tam ji už věrný nápadník očekával a odvedl ji do bezpečí.

Brzy potom boj skončil a byl uzavřen mír. Oba mladí lidé se vrátili do zámku. Otec děvčete v boji padl, proto oba truchlili nad jeho smrtí. Když pominula doba smutku, slavili hlučnou svatbu. Žili potom ve šťastném manželství mnoho let. Zámecká paní, na památku oněch pohnutých událostí, nechávala srdíčko, namalované na zeď, každý rok obnovovat. Prý tam bylo k vidění ještě nedávno...

Z knihy Karla Kalláha: Pověsti hradů moravských a slezských připravil Jiří Kachlík, Brno, Česká republika.

**Foto na zadní straně:
Romantický zámek v Břeclavi**

